

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

สำหรับการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสารอ้างอิง สามารถสรุปได้ ดังนี้

- 2.1 ความหมายและประเภทของสุรา
- 2.2 สถานการณ์การดื่มสุราของประเทศไทยในปัจจุบัน
- 2.3 สถานการณ์ผู้กระทำผิดที่ต่อโทษถูกควบคุมตามคำพิพากษาอยู่ในเรือนจำและทัณฑสถานต่างๆ ทั่วประเทศ
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้คนเสพสุรา
- 2.5 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประกอบอาชญากรรมที่เชื่อมโยงกับการเสพสุรา
- 2.6 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเสพสุราและการใช้ความรุนแรง
- 2.7 ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - ผลการวิจัยในประเทศไทย
  - ผลการวิจัยต่างประเทศ

2.1 ความหมายและประเภทของสุรา

ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 สุรา หมายถึง วัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ซึ่งสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา หรือดื่มกินไม่ได้ แต่เมื่อผสมกับน้ำหรือของเหลวชนิดอื่นแล้วสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับสุรา ยังมีคำที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่าสุรา และนิยมใช้กันมาก คือคำว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ประเภทของสุรา หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แบ่งได้ 2 ประเภท

ประเภทที่ 1 สุราแช่หรือเมรัย คือผลที่ได้จากการหมักส่ำ ให้เกิดสุราที่มีความเข้มข้นแอลกอฮอล์เล็กน้อยตามความต้องการไม่เกิน 15 ดีกรี และไม่มีกรกลั่น เช่น เบียร์ ไวน์ แชมเปญ หรือสุรากลั่นจากผลไม้ต่าง ๆ

ประเภทที่ 2 สุรากลั่น คือผลที่ได้จากการหมักส่ำให้เกิดมีแอลกอฮอล์แล้วกลั่น และบางชนิดต้องเก็บไว้นานเพื่อให้มีคุณภาพดี อาจปรุงแต่ง ให้ความเข้มข้นแอลกอฮอล์ตามความต้องการ เช่น บรั่นดี วิสกี้ เหล้าขาว เชียงขุน

องค์การอนามัยโลก ได้จัดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสารเสพติด ประเภทหนึ่ง ที่ออกฤทธิ์ทำลายจิตประสาทและทำลายการทำงานของร่างกาย ซึ่งจะมีผลทำให้เกิดโรคต่าง ๆ เช่น โรคตับแข็ง โรคความดันโลหิตสูง มะเร็งที่กระเพาะ ตับ หลอดอาหาร และโรกระบบประสาท

เมื่อสุราเข้าสู่ร่างกาย แอลกอฮอล์จะถูกส่งผ่านจากหลอดอาหารลงสู่กระเพาะอาหาร และจะถูกดูดซึมเข้าสู่กระแสเลือดที่กระเพาะอาหารเป็นที่แรก ร้อยละ 20 ของแอลกอฮอล์ที่ดื่ม และที่เหลืออีกร้อยละ 80 จะถูกดูดซึมบริเวณลำไส้เล็กส่วนต้น แอลกอฮอล์ที่หมุนเวียนในร่างกาย จะมีผลต่ออวัยวะต่าง ๆ แตกต่างกันไป ปริมาณแอลกอฮอล์ที่มากจะไปกดระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้เสียการทำงาน มีอาการมึนเมาตัดสินใจไม่ได้ ขาดความรับผิดชอบ ขาดการยับยั้งชั่งใจ มองเห็นไม่ดี

2.2 สถานการณ์การดื่มสุราของประเทศไทยในปัจจุบัน

สถานการณ์การดื่มสุราของประเทศไทยในปัจจุบันมีจำนวนผู้ดื่มสุรามากขึ้นเรื่อย ๆ ดังจะเห็นได้จากปริมาณน้ำสุราที่นำเข้าและผลิตในช่วงระหว่าง พ.ศ.2530 - 2535 รวมทั้งการผลิตและการจำหน่ายสุราระหว่าง พ.ศ.2543 - 2547 ซึ่งสถานการณ์การผลิตและนำเข้าสุราดังกล่าว ส่งผลต่อค่าใช้จ่ายของประชากรไทยเพิ่มสูงมากขึ้นตามไปด้วย (ดังแสดงในตารางที่ 2.1.1 ตารางที่ 2.1.2 และตารางที่ 2.1.3)

ตารางที่ 2.1 แสดงปริมาณน้ำสุราที่นำเข้าและผลิตในระหว่าง พ.ศ.2530-2535

ปริมาณน้ำสุรา (ล้านลิตร : ร้อยละ)						
แหล่งผลิต	2530	2531	2532	2533	2534	2535
ในประเทศ	361.6 (98.6)	441.3 (98.3)	440.4 (97.6)	501.3 (97.3)	699.1 (97.5)	715.6 (98.3)
ต่างประเทศ	5.1 (1.4)	7.5 (1.7)	10.6 (2.4)	14.0 (2.7)	17.6 (2.4)	12.8 (1.8)
รวม	336.7 (100.0)	448.8 (100.0)	451.0 (100.0)	515.3 (100.0)	716.7 (100.0)	728.4 (100.0)

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 2.2 แสดงการผลิตและจำหน่ายสุราระหว่าง พ.ศ.2543 - 2547

ปี(พ.ศ.)	2543	2544	2545	2546	2547
กิจกรรม (ล้านลิตร)					
ปริมาณการผลิต	75.4	193.9	507.6	521.6	600.0
ปริมาณการจำหน่าย	696.2	751.1	745.4	759.0	765.0

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย (ไม่รวมสุราแช่พื้นเมือง)

ตารางที่ 2.3 แสดงร้อยละของค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของประชาชนไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2529
พ.ศ.2531 พ.ศ.2533 และ พ.ศ. 2535

ประเภทค่าใช้จ่าย	2529	2531	2533	2535
ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค	92.1	91.4	90.9	90.7
อาหารและเครื่องดื่ม	38.9	36.5	36.2	32.1
เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	1.2	2.0	1.5	2.5
ยาสูบ หมากฯ	1.8	1.9	1.5	1.6
เครื่องนุ่งห่ม-รองเท้า	6.2	6.2	5.8	6.1
ที่อยู่อาศัย (ค่าเช่า)	23.4	24.3	22.4	26.1
ค่ารักษาพยาบาล-ค่ายา	3.5	3.4	3.4	3.6
ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล	2.6	2.6	2.5	2.3
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ	9.1	9.7	12.8	11.8
บันเทิงและการอ่าน	2.4	2.2	2.3	2.2
การศึกษา	1.5	1.3	1.4	1.4
เบ็ดเตล็ด	1.5	1.3	1.1	1.0
ค่าใช้จ่ายไม่เกี่ยวกับการบริโภค	7.9	8.6	9.1	9.3
รวมทั้งสิ้น (ร้อยละ)	100	100	100	100

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ปริมาณการบริโภคสุราในประเทศไทย

ปริมาณการบริโภคสุราในประเทศไทย ปรากฏ ดังนี้

- การบริโภคเครื่องดื่มประเภทแอลกอฮอล์ ปี 2539 มีปริมาณการบริโภค คือ 110.6 ลิตร ต่อคนต่อปี

- การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปี 2544 มีปริมาณการบริโภค คือ
  - คนไทยบริโภคสุรา เป็นอันดับ 5 ของโลก
  - ปริมาณการบริโภค 129 .5 ลิตรต่อคนต่อปี
  - คนไทยดื่มสุราเพิ่มขึ้นปีละ 15 ลิตร ใน 5 ปี
  - คนไทยที่มีอายุ ตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป ดื่มสุรามากขึ้นจำนวน ร้อยละ 32.6
  - จำนวนชายไทย ที่บริโภคสุรา 13 ล้านคน เริ่มดื่มเฉลี่ยอายุ 19.3 ปี
  - วัยรุ่นชาย ดื่มสุรา 2.3 ล้านคน หรือร้อยละ 43
  - ผู้หญิง ดื่มสุรา 2.3 ล้านคน เริ่มดื่มอายุเฉลี่ย 25.1 ปี
  - ผู้หญิงวัยเกิน 15 ปี ที่กำลังท้อง
  - ร้อยละ 23.3 หรือ 1 ใน 4 ยังไม่เลิกดื่ม
  - ร้อยละ 7.6 ดื่มประจำ ร้อยละ 10.4 ดื่ม นาน ๆ ครั้ง

จากสถิติและข้อมูลดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าคนไทยมีการบริโภคสุราที่มีปริมาณมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันส่งผลต่อค่าใช้จ่ายของประชากรไทยที่ใช้จ่ายสำหรับสุราเพิ่มสูงมากไปด้วยประเด็นที่น่าสงสัย คือ ปริมาณการเสพสุราที่มากขึ้นดังกล่าวข้างต้นจะส่งผลต่อการประกอบอาชญากรรมที่มีปริมาณมากขึ้นด้วยหรือไม่

2.3 สถานการณ์ผู้กระทำผิดในอาชญากรรมประเภทต่างๆ ในประเทศไทย

ปัจจุบันสถานการณ์ผู้กระทำผิดในอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ ในประเทศไทยมีปริมาณและความรุนแรงมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากข่าวอาชญากรรมที่ปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์ และสถิติผู้ต้องขังที่ต้องโทษจำคุกในเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ ดังนี้

ตารางที่ 2.4 แสดงจำนวนนักโทษเด็ดขาดที่ถูกควบคุมตัวที่เรือนจำทั่วประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ.2540- 2550

ปี (พ.ศ.)	เกี่ยวกับทรัพย์สิน	พ.ร.บ. ยาเสพติด	ต่อชีวิต	ต่อร่างกาย	เกี่ยวกับเพศ	กัณฑ์ตรายต่อประชาชน	อื่น ๆ	รวม
2540	22,566	27,751	7,320	1,924	3,724	229	6147	69,660
2541	25,927	37,318	7,692	2,270	4,232	334	7106	84,879
2542	31,141	55,254	8,843	2,625	4,811	426	8248	111,348
2543	25,994	75,358	8,006	2,495	4,582	296	6773	123,505
2544	30,953	94,248	8,179	3,568	5,170	790	8146	151,054
2545	29,832	102,236	7,888	3,359	4,812	403	6738	155,270
2546	28,385	107,344	9,398	2,692	5,362	344	5701	159,225
2547	29,242	98,273	10,204	3,272	5,724	386	6264	153,365
2548	26,086	71,863	9,930	3,185	5,326	280	5,064	121,734
2549	20,987	64,782	9,488	3,226	5,143	250	4,734	108,610
2550	29,203	71,367	9,507	3,760	6,018	272	5,665	125,792

ที่มา : กองแผนงาน กรมราชทัณฑ์

จากสถิติของผู้เสพยาและสถิติผู้กระทำผิดที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดในคดีต่าง ๆ และถูกควบคุมตัวในเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นมูลเหตุจูงใจที่สำคัญของการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุราและอาชญากรรม เพื่อต้องการตอบคำถามว่า สถิติผู้กระทำผิดที่เพิ่มมากขึ้นเกิดจากการดื่มสุราที่เพิ่มมากขึ้นหรือไม่ รวมทั้งผู้ดื่มสุราประกอบอาชญากรรมประเภทใดเป็นส่วนใหญ่ เพื่อนำไปสู่แนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ตลอดจนรูปแบบในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่เกิดจากการเสพยาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำต่อไป

2.4 ปัจจัยที่ทำให้คนเสพยา

ลักษณะของผู้เสพยา

ผู้เสพยาในสังคมมีความแตกต่างกัน ซึ่งอาจแตกต่างกันในแต่ละบุคคล แต่จากการศึกษาของ Strug (อ้างถึงใน กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล,2542) พบว่ามีพฤติกรรมการเสพยาที่สามารถนำไปสู่การมีปัญหาจากการเสพยา มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เสพยาเป็นครั้งคราว หรือ ดื่มตามโอกาส เช่น ดื่มเพื่อเป็นการพบปะสังสรรค์ การดื่มตามประเพณีนิยม หรือดื่มเพื่อเลี้ยงฉลองต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 2 เริ่มใช้สุราเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดหรือแก้ปัญหาเป็นบางครั้ง

ขั้นตอนที่ 3 เคยชินกับการเสพยาเพื่อเป็นทางออกของปัญหา โดยมีการเสพยาเพื่อเป็นทางออกในการแก้ปัญหาเป็นประจำ หรือถี่มากขึ้นเรื่อย ๆ

ขั้นตอนที่ 4 มีพฤติกรรมแสดงออกถึงความต้องการเสพยา อาทิ การเสพยาจนรู้สึกว่าการเสพยาเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหาในชีวิต ซึ่งมักจะเสพยาจนเมาไม่รู้เรื่องและเสพยาปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ

ขั้นตอนที่ 5 เสพสุราจนเป็นวิถีชีวิต (life-style) โดยการให้ความสำคัญการเสพยามากกว่างาน อาชีพ ครอบครัว บุคคลที่รัก หรือเริ่มมีการเสพมากกว่าหนึ่งครั้งต่อวัน และบางครั้งเสพแล้วเกิดความคับข้องใจ หรือขุ่นมัวในจิตใจ

ขั้นตอนที่ 6 เสพติดต่อกันเป็นเวลานาน โดยเสพตลอดทั้งวัน เสพได้ทุกสถานที่หากหยุดเสพมีอาการลงแดง (withdrawal) และมีอาการขาดสารอาหาร เช่น ขาดวิตามินบี 12

ขั้นตอนที่ 7 เข้ารักษาตัวจากอาการตับแข็งในโรงพยาบาลและ เสียชีวิตในที่สุด

โดยสรุป คือ การเสพยาของบุคคลมักเริ่มต้นจากการเสพยาเพื่อสังคม ไปสู่การติด คือ

ระยะเริ่มต้น : เสพถี่มากขึ้น ปริมาณมากขึ้นร่างกายมีความทนมากขึ้น (tolerance)

ระยะกลาง : เสพตามลำพัง เสพอย่างเปิดเผย มีร่างกายจิตใจ สังคมเปลี่ยนไป

ไม่มีความรู้สึกละอายในการเสพ

ระยะสุดท้าย : เสพเป็นวิถีชีวิตหนึ่ง คืออยู่เพื่อเสพและเสพเพื่ออยู่ เสพตามลำพัง แยกตัวออกจากครอบครัว กลุ่มเพื่อน มีปัญหาสุขภาพจากการเสพ

นอกจากนี้ Clinard ได้จำแนกประเภทผู้เสพยาเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. ผู้เสพยาเพื่อเข้าสังคมหรือผู้เสพยาที่สามารถควบคุมตนเองได้ (A social or controlled drinker)

เป็นผู้เสพยาที่เสพยาเพื่อการเข้าสังคม ซึ่งสามารถควบคุมตนเองได้ ซึ่งโดยปกติ
อาจเป็นคนที่ไม่ชอบเสพยา ผู้ที่อยู่ในกลุ่มนี้จึงอาจมีการลดการเสพยา หรือในทางตรงข้าม
อาจมีการพัฒนาเป็นผู้ที่ติดสุราได้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ

2. ผู้เสพยาจัด (The heavy drinker)

เป็นผู้ที่เสพยาค่อนข้างมาก แต่ยังไม่ถึงขั้นเป็นผู้ติดสุรา

3. ผู้ติดสุรา (Alcoholics)

เป็นผู้ที่เสพยาบ่อยๆ และเข้าหากเกินความจำเป็น ไม่สามารถหยุดการเสพยาได้

ตามความต้องการ มีลักษณะของการพึ่งสุรา

4. ผู้ติดสุราเรื้อรัง (Chronic Alcoholics)

เป็นผู้ที่ตกอยู่ในภาวะของการเสพยาโดยไม่สามารถเลิกได้ อาจจะมีการเสพยา
ตลอดทั้งวันคนเดียว ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาสุขภาพ

ปัจจัยที่ทำให้คนเสพยา

สำหรับปัจจัยที่ทำให้คนเสพยา ตามการจำแนกประเภทของการเสพสุราดังกล่าวข้างต้น
สามารถจำแนกได้เป็นสิ่งแวดล้อมในระดับมหภาค ระดับจุลภาคและระดับบุคคล ดังนี้

สิ่งแวดล้อมในระดับมหภาค

• เศรษฐกิจ

ปัจจัยเกี่ยวกับเงื่อนไขทางสังคมเศรษฐกิจส่งผลต่อการเสพสุราของคนในสังคม โดยปัจจัย
เกี่ยวกับเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการเสพสุรามืออยู่มากมาย อาทิ การนิยมความเป็นเมือง
การเพิ่มขึ้นของมาตรฐานการครองชีพ กระบวนการพัฒนาสังคมอุตสาหกรรม การผสมผสานทาง
วัฒนธรรม กระบวนการทางการศึกษาความเป็นเมือง ความทันสมัย ที่ทำให้สายสัมพันธ์ระหว่างคน
ในครอบครัวห่างออกไป แบบแผนการเลี้ยงดู การก่อรูปของทัศนคติที่มีต่อสุรา ระดับความรู้
เหล่านี้ส่งผลให้มีการเสพสุรามากขึ้น

ในขณะที่ระดับรายได้ของคนในสังคมที่สูงขึ้นจะมีอำนาจซื้อมากขึ้น และสามารถซื้อสุรา
ได้มากขึ้น บ่อยครั้งขึ้น และเสพสุราที่มีราคาแพงได้มากขึ้น รวมทั้งอาชีพที่มีผลต่อการเสพสุรา
ค่อนข้างสูง ได้แก่ อาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจจะมีอัตราการดื่มบ่อยครั้งกว่ากลุ่มอาชีพอื่น

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าเศรษฐกิจมีผลต่อการเสพสุรา กล่าวคือ หากคนในสังคมมีสถานะ
เศรษฐกิจที่ดี มีการเพิ่มขึ้นของระดับรายได้และมาตรฐานการครองชีพทำให้คนมีอำนาจในการซื้อ
มากขึ้นรวมทั้งการเสพสุรา โดยเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองซึ่งมีการจ้างงานสูงกว่าในชนบทตลอดจน
อาชีพที่มีรายได้ประจำค่อนข้างแน่นอนจะมีการเสพสุราสูงกว่าอาชีพอื่น ๆ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ประชุมคณะกรรมาธิการ วันที่ 31 ส.ค. 2553 เลขทะเบียน 229177 เลขที่เอกสารนี้คือ

- **สังคม**

สำหรับปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีผลต่อการเสพสุรา ได้แก่

- **สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพของสังคม**

สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพของสังคมที่มีผลต่อการเสพสุรา ได้แก่ ความสะดวกในการคมนาคมทำให้การขนส่งสุราตลอดจนการจัดจำหน่ายสุราสามารถทำได้อย่างสะดวก ดังจะเห็นได้จากเมื่อมีการสร้างทางรถไฟเชื่อมต่อระหว่างของประเทศไทยในอดีต ทำให้การจัดจำหน่ายสุราสามารถกระทำได้สะดวกมากขึ้น โดยเฉพาะในปัจจุบันความสะดวกในการคมนาคมระหว่างประเทศทำให้การจัดจำหน่ายสุราสามารถทำได้อย่างสะดวกรวดเร็ว อันส่งผลทำให้คนในสังคมสามารถเลือกเสพสุราที่มีความหลากหลายและการเสพสุราเพิ่มขึ้น

- **ปัจจัยทางวัฒนธรรม**

วัฒนธรรมได้มีบทบาทต่อการเสพสุรา โดยการให้ความหมายต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเสพสุรา ตลอดจนการให้ความหมายของสุราที่แตกต่างกันในแต่ละบทบาทและสถานการณ์ อาทิ ให้ความหมายและบทบาทที่ควรทำในแต่ละเพศ โดยวัฒนธรรมส่งเสริมให้เพศชายมีการเสพสุรา ในขณะที่ไม่สนับสนุนให้เพศหญิงเสพสุรา เนื่องจากวัฒนธรรมได้ให้ภาพของความแข็งแกร่ง แข็งแรง ความเป็นอิสระแก่ตนเองของเพศชาย ในขณะที่เพศหญิงวัฒนธรรมให้ภาพของความบอบบาง อ่อนแอและต้องพึ่งพิง ต้องการการดูแลปกป้องจากผู้อื่น รวมทั้งสังคมกำหนดให้เพศหญิงมีบทบาทในการสร้างและดูแลสมาชิกใหม่ การเสพสุราจะไม่เหมาะสมกับเพศหญิง ในขณะที่การเสพสุราในเพศชาย แสดงออกถึงความ เป็นชาย ความเป็นอิสระจากครอบครัว “เป็นชายต้องกินเหล้า” เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันเพศหญิงมีแนวโน้มในการเสพสุรามากขึ้น อันเนื่องมาจากความต้องการแสดงออกถึงความเท่าเทียมกันระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ดังจะเห็นได้จากสื่อที่แสดงให้เห็นถึงการเสพสุราของเพศหญิงและสุราบางประเภทที่เจาะกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่เป็นเพศหญิง ทำให้แนวโน้มการเสพสุราของเพศหญิงมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ตลอดจนการให้ความจริงทางวัฒนธรรมของสุราที่แสดงออกถึงความสำคัญต่อศาสนาหรือการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ทำให้เกิดการสนับสนุนการเสพสุรา ดังจะเห็นได้จากในศาสนาคริสต์ ซึ่งใช้สุราเป็นตัวแทนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้า สำหรับวัฒนธรรมของประเทศไทยมีการใช้สุราในการประกอบพิธีกรรมที่ศักดิ์สิทธิ์ รวมทั้งการใช้สุราในการเฉลิมฉลองในโอกาสต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแต่งงาน การได้สมาชิกใหม่ การเลื่อนตำแหน่งทางสังคม ทำให้สุรามีฐานะเป็น “ของขวัญ” ชิ้นหนึ่งที่สามารถมอบให้แก่กัน และการให้ความจริงทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับตัวสุราในด้านอื่น ๆ ล้วนแล้วแต่มีส่วนสนับสนุนให้มีการเสพสุรามากขึ้น เช่น

ปัจจุบันสุราถูกจัดให้มีสถานภาพเทียบเท่ากับ น้ำผลไม้ และน้ำอัดลม โดยสุราเป็นสิ่งปกติทั่วไป ที่สามารถเสพประกอบมีอาหารได้ สามารถเสพได้โดยไม่มี ความแตกต่างหรือแปลกแยกจากสังคม ใช้เสพได้ในทุกโอกาสอันเป็นปัจจัยที่ทำให้คนในสังคมมีการเสพสุรามากขึ้น

นอกจากนี้ วัฒนธรรมยังให้ความสำคัญต่อสุราในฐานะที่มีอำนาจและบทบาทในการเยียวยา (healing power) คนในสังคมจึงให้ฐานะของสุราเทียบเท่ายา ดังจะเห็นได้จาก ความเชื่อที่ว่า หากมีการเสพสุราในปริมาณที่เหมาะสมจะช่วยกระตุ้นระบบไหลเวียนของเลือดในร่างกายให้ดีขึ้น และการใช้ยาของที่มีส่วนผสมของสุราในการบรรเทาและบำรุงสุขภาพของผู้เสพ เป็นต้น

รวมทั้งวัฒนธรรมในการเสพสุราที่แสดงความเข้มแข็ง เป็นวิธีการลดความวิตกกังวล เป็นทางออกของการแสดงความรู้สึกผิดใจ คนจะเสพสุราเพื่อเป็นทางออกของการลดความตึงเครียด ความคับข้องใจ ความผิดใจ ในขณะเดียวกันก็ใช้สุราเพื่อแสดงความเข้มแข็ง

และการให้ความจริงทางวัฒนธรรม ในการใช้สุราในฐานะเป็นเครื่องมือเพื่อใช้ในการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมและการเจรจาต่อรองธุรกิจ ส่งผลให้สุราสามารถแทรกตัวในสถานการณ์ทางสังคมได้อย่างแนบเนียนและจำเป็นต้องมี รวมทั้งการยอมรับความสำคัญและความจำเป็นของการดำรงอยู่ของสุราในสังคม นอกจากนี้การใช้สุราเป็นสัญลักษณ์ของการเลื่อนสถานภาพ โดยการเสพสุราเพื่อแสดงออกถึงการเลื่อนสถานภาพทางเศรษฐกิจและการแสดงออกถึงความเป็นผู้ใหญ่ของกลุ่มวัยรุ่น ล้วนแล้วแต่เป็นการสร้างความยอมรับต่อสุราและทำให้คนในสังคมเสพสุรา

อย่างไรก็ตาม สภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป อันได้แก่ ค่านิยมในการดำเนินชีวิตของคนไทยปัจจุบัน ที่มีการรับค่านิยมของประเทศตะวันตกเข้ามาใช้ในการดำเนินชีวิตมากขึ้น โดยเฉพาะพฤติกรรมการเสพสุราในเพศหญิงที่แสดงออกถึงความเท่าเทียมกันระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ตลอดจนวัฒนธรรมในการเสพสุราซึ่งแสดงออกถึงการประสบความสำเร็จในชีวิตของกลุ่มคนทางสังคมบางกลุ่ม ตลอดจนการยอมรับค่านิยมในเรื่องของวัตถุนิยมในการดำเนินชีวิต การเปลี่ยนรูปแบบปรัชญาชีวิตนำมาสู่มาตรฐานของคุณธรรมและจริยธรรมของสังคมด้วย จากความเชื่อที่ว่าคนจะต้องดีพร้อมทั้งภายในและภายนอกจึงจะน่ายกย่อง แต่ปัจจุบันการยกย่องคน สังคมดูจากพฤติกรรมเปลือกนอก อันส่งผลมีการยอมรับนับถือผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ ระบบความคิดของสังคมเช่นนี้ส่งผลให้บุคคลสนใจแสดงพฤติกรรม แต่สนใจน้อยกว่าส่วนที่อยู่ภายใน การบริโภคสุราจึงกลายเป็นสิ่งจำเป็นในสังคมบางกลุ่ม สุราจึงไม่ได้ทำหน้าที่แต่เพียงในการเป็นเครื่องประกอบในพิธีกรรมและความสนุกสนานในช่วงเทศกาลแต่เพียงประการเดียว แต่สุราถูกใช้เป็นเครื่องมือที่แสดงฐานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งสุราต่างประเทศจะถูกนำมาใช้ในการแสดงออกถึงบทบาทหรือฐานะทางสังคมมากกว่าสุราที่ผลิตในประเทศไทย ทำให้มีการยอมรับในสุรว่าเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความมีฐานะทางสังคม อันเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้คนในสังคมมีการเสพสุรามากขึ้น

นอกจากนี้ จากกระแสของโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลต่อการแพร่กระจายของวัฒนธรรมทั่วทุกมุมโลก โดยเฉพาะวัฒนธรรมของประเทศตะวันตกที่ใช้สุราแสดงออกถึงความทันสมัย แบบแผนในการบริโภคสุราโดยเฉพาะการบริโภคสุราก่อนการบริโภคอาหาร การแสดงออกถึงความประสบความสำเร็จในชีวิตดังกล่าวข้างต้น ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนเสพสุรา

และสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทเป็นสังคมเมือง ซึ่งมีการจ้างงานมากกว่าชนบท ทำให้มีการอพยพย้ายถิ่นจากชนบทเข้ามาอยู่ในเมือง ส่งผลต่อสภาวะความสับสนวุ่นวายและความไร้ระเบียบของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสภาวะไร้กฎเกณฑ์ (Anomie) ของ Emile Durkheim ที่กล่าวว่าสภาวะ Anomie คือสภาวะไร้กฎเกณฑ์ทางสังคม มีความสับสนวุ่นวาย สับสนวุ่นวาย เต็มไปด้วยความยากจน สมาชิกในสังคมขาดสิ่งยึดเหนี่ยวใจ ไม่เกรงกลัวกฎหมาย ซึ่งสภาวะ Anomie อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คนในสังคมซึ่งขาดสิ่งยึดเหนี่ยวใจ หันไปเสพสุราเพื่อหลีกหนีจากโลกแห่งความเป็นจริงที่สับสนวุ่นวาย ใช้สุราเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา อันเป็นเหตุผลสำคัญทำให้คนในสังคมมีการเสพสุรา

● การเมือง

ปัจจัยเกี่ยวกับเงื่อนไขทางการเมือง ได้แก่ สุรามีผลกระทบต่อกลุ่มบุคคลหลายกลุ่มในสังคม ไม่ใช่จะคำนึงถึงเฉพาะกลุ่มผู้บริโภคเท่านั้น กลุ่มผู้ผลิตและบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับสุรามีนาน ตั้งแต่ผู้ปลูกวัตถุดิบให้กับการผลิตสุราประเภทต่าง ๆ ผู้ผลิต/ นำเข้า แก้วที่ใช้บริโภค กลุ่มพนักงานขับรถขนส่งสุรา บาร์เทนเดอร์ สตรีในสถานบันเทิง เจ้าของสถานจำหน่ายสุรา สถานบันเทิง กลุ่มตัวแทนจำหน่ายสินค้า กลุ่มตัวแทนผลิตโฆษณา นิตยสาร หนังสือพิมพ์ บริษัทเพลงโทรทัศน์ ที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ผลิตจำหน่ายสุรา รวมไปถึงรัฐบาลที่นำภาษีจากสุราไปใช้ในการบริหารประเทศ ดังนั้น สุราในด้านหนึ่งจึงมีประโยชน์กับกลุ่มคนเหล่านี้ซึ่งก่อให้เกิดการจ้างงาน และการก่อให้เกิดรายได้ที่สำคัญแก่รัฐบาล โดยมีกลุ่มคนจำนวนไม่น้อยที่เกี่ยวข้องกับสุราและกลุ่มคนเหล่านี้เองก็ทำการส่งเสริมให้มีการเสพสุรามากขึ้น และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนในสังคมเสพสุรามากขึ้น (เทพินทร์ พ็ชรานุรักษ์, 2541)

รวมทั้งนโยบายในการเพิ่มการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีผลโดยตรงต่อการบริโภค ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มภาษีสุรา การเพิ่มสัมปทานสุรา การลดภาษีนำเข้าสุราจากต่างประเทศ การแข่งขันทางตลาดล้วนทำให้มีการแพร่หลายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น และเมื่อใดที่สุราหาซื้อได้โดยง่ายก็เท่ากับเป็นการจูงใจให้ผู้คนบริโภคมากขึ้น ดังที่เกิดขึ้นในอดีต (พระไพศาล วิสาโล, 2537)

สิ่งแวดล้อมในระดับจุลภาค

นักสังคมวิทยาเชื่อว่า การเข้าสังคมหรือการยอมตามเพื่อนฝูงมักจะเป็นจุดเริ่มต้นของการเสพสุรา โดยบางสังคมถือว่าการเสพสุราเป็นลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งของความเป็นลูกผู้ชาย ตลอดจนสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีก็มีส่วนช่วยส่งเสริม เช่น พ่อแม่เสพสุรา ก็จะชักจูงให้ลูกเสพสุราด้วย โดยกลุ่มทางสังคมและกระบวนการขัดเกลา การปลูกฝังค่านิยม ทักษะคติ ตลอดจนแนวทางในการดำเนินชีวิตล้วนแล้วแต่มีผลต่อการเสพสุรา ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

แนวคิดของการขัดเกลาทางสังคมที่มีผลต่อการเสพสุรา

การขัดเกลาทางสังคมถือได้ว่าเป็นกระบวนการของการเรียนรู้ของมนุษย์ในสังคมตั้งแต่เกิดจนกระทั่งเสียชีวิต โดยผ่านกระบวนการของครอบครัว โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา การคบเพื่อน สื่อมวลชน ตลอดจนสถานบันต่าง ๆ ทางสังคม ซึ่งการขัดเกลาทางสังคมส่งผลต่อการยอมรับทัศนคติ ค่านิยม พฤติกรรม อุปนิสัย และทักษะและบทบาทที่เหมาะสมในการดำรงชีวิต โดยมนุษย์ต้องเรียนรู้ถึงค่านิยม กฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผนในการอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นสำคัญ

การขัดเกลาทางสังคมสามารถส่งผลต่อการเสพสุรา กล่าวคือ หากกระบวนการขัดเกลาทางสังคมให้การสนับสนุนโดยมีการถ่ายทอดทัศนคติที่ติดสุรา ตลอดจนการสร้างค่านิยมในการเสพสุราเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม การเสพสุราเป็นแบบอย่างให้แก่สมาชิกในสังคม ย่อมส่งผลทำให้สมาชิกในสังคมเห็นว่าการเสพสุราเป็นพฤติกรรมที่สามารถกระทำได้ และหันไปเสพสุรา

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเกี่ยวข้องกับการเสพสุรา เนื่องจากผู้เสพสุราสามารถเรียนรู้พฤติกรรมในการเสพสุราจากครอบครัว ซึ่งประกอบด้วยการเรียนรู้ทั้งในด้านบวกและด้านลบจากบิดาหรือมารดา รวมทั้งการเรียนรู้พฤติกรรมในการเสพสุราจากสมาชิกในสังคมที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมในระดับจุลภาคที่อยู่ใกล้ตัวผู้เสพ

สำหรับสิ่งแวดล้อมในระดับจุลภาคที่มีผลต่อการขัดเกลาและหล่อหลอมสมาชิกในสังคมให้เสพสุรา ได้แก่

- **ครอบครัว**

ครอบครัวมีผลต่อการเสพสุรา โดยเด็กที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาดื่มสุรามีนานจะมีแนวโน้มที่จะดื่มสุรามากกว่าครอบครัวที่บิดามารดาไม่ได้ดื่มสุรา โดยมีผลการศึกษาทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศที่แสดงให้เห็นว่าการดื่มสุราในกลุ่มเด็กและเยาวชนมีผลมาจากครอบครัว และหากครอบครัวที่บิดาเป็นผู้ติดสุราเรื้อรังจะมีผลต่อบทบาทและความสัมพันธ์ในครอบครัว บุตรจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีแนวโน้มที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและเสพสุรา และหากครอบครัวที่มารดาเป็นผู้ติดสุราเรื้อรัง ผลกระทบที่เกิดกับเด็กจะรุนแรงมากกว่า โดยเฉพาะการถูกทารุณกรรมหรือถูกละเลยได้สูงกว่า รวมทั้งเด็กในครอบครัวที่บิดามารดามีการเสพสุราจะมีการเลียนแบบพฤติกรรมในการเสพสุราจากบิดามารดา

ครอบครัวจึงมีผลต่อการสร้างการรับรู้ ตลอดจนกระบวนการในการถ่ายทอดความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติในการดำเนินชีวิต อันส่งผลต่อการเสพสุรา ดังจะเห็นได้จาก การศึกษาของกิวิน

(อ้างถึงใน กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล,2542) พบว่าเด็กชายที่อยู่ในครอบครัวที่บิดาติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีการติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็น 3 เท่าของเด็กชายที่มาจากครอบครัวที่บิดาไม่ได้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครอบครัว ตลอดจนการสนับสนุนและการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลต่อการเรียนรู้ โดยการสังเกตหรือการมีส่วนร่วมทำให้เด็กได้รับทัศนคติและมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

- สถานภาพสมรสของบิดามารดา

สถานภาพของสมรสของบิดามารดามีผลต่อพฤติกรรมการเสพยา กล่าวคือ วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาหย่าร้างหรือแยกทางกัน มักเป็นสาเหตุของการเริ่มต้นใช้สารเสพติดหรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เร็วขึ้น

● ปัจจัยเกี่ยวกับกลุ่มทางสังคม

สำหรับกลุ่มทางสังคมที่มีผลต่อการเสพยา อาจจำแนกได้เป็น

- เพื่อน

นอกจากนี้ กลุ่มเพื่อนมีส่วนต่อการตัดสินใจในการเสพยา ดังทฤษฎีความแตกต่างในการคบหาสมาคมของซัทเธอร์แลนด์ (Sutherland) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมอาชญากรมีการเลียนแบบระหว่างกลุ่มเพื่อน โดยอาศัยระยะเวลาในการคบหาสมาคมเป็นสำคัญ เช่นเดียวกับการเสพยาซึ่งมีอิทธิพลจากการคบเพื่อน โดยเฉพาะการตัดสินใจในการเสพยาของเยาวชนพบว่า ส่วนใหญ่มาจากเพื่อนชวน ตามเพื่อน และอยากทดลอง

สปริงฮอลล์และคณะ (Sprinlhall et al., 1995 อ้างในภาวิณี อยู่ประเสริฐ, 2540:46) กล่าวว่า แรงสนับสนุนทางสังคมในกลุ่มเพื่อนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้วัยรุ่นเริ่มใช้สารเสพติด และป้องกันการใช้สารเสพติด จึงพบว่าสาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นใช้สารเสพติดมากที่สุดคือ การถูกชักชวนจากเพื่อนและการมีเพื่อนใช้สารเสพติด นอกจากนี้ยังพบว่า การคบค้าสมาคมกับเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกันคือมีเพื่อนดื่มมานานครั้งกับเพื่อนดื่มเป็นประจำมีผลต่อทัศนคติและความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน และจากการศึกษาของฐิติ รัตนโชติ (2539) ได้ทำการศึกษาวัยรุ่นหญิงกับการสูบบุหรี่: ศึกษาเฉพาะนักเรียนหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่ายิ่งวัยรุ่นมีเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่มากขึ้นเพียงใด ก็จะมีแนวโน้มที่จะสูบบุหรี่มากขึ้นเท่านั้น

ไรส์แมน (Riseman อ้างในสุพัศรา สุภาพ,2536) ได้กล่าวว่ากลุ่มเพื่อนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุด โดยเฉพาะสังคมปัจจุบันบุคคลมักจะยึดเอาเพื่อนเป็นแนวทางในการยึดหรือปฏิบัติตามกลุ่มเพื่อน

อิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนไม่ว่าจะเป็นการมีเพื่อนใช้สารเสพติด ทัศนคติของเพื่อนที่ใช้สารเสพติดและการถูกชักชวนจากเพื่อน ล้วนเป็นสาเหตุเริ่มต้นให้มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การดื่มมากจนไม่มีการควบคุมปริมาณการดื่มหรือทำให้มีการดื่มอย่างต่อเนื่อง การเข้ากลุ่มเพื่อนจะช่วยกัน

สร้างค่านิยมและบรรทัดฐานต่อการดื่มจากการสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานครเมื่อกรกฎาคม 2541 โดยการสุ่มสัมภาษณ์นักเรียนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่าสาเหตุการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนและความสนุกสนานในกลุ่ม รองลงมาไปตามเพื่อนไม่อยากขัดเพื่อน (กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล, 2542)

-ตัวแบบหรือบุคคลอ้างอิง

รวมทั้งตัวแบบต่าง ๆ ที่บุคคลยึดถือ ไม่ว่าจะเป็นตัวแบบในกลุ่มวัยรุ่นหรือวัยผู้ใหญ่ กลุ่มผู้ที่ทำงานแล้ว หรือแม้แต่ชนชั้นสูงในสังคมก็จัดว่าเป็นตัวแบบได้เช่นกัน อันอาจส่งผลต่อการเสพสุราของบุคคลในสังคม

นอกจากนี้ ทฤษฎีที่ใช้ในการอธิบายอิทธิพลของกลุ่มที่มีผลต่อการเสพสุรา ได้แก่

ทฤษฎีวิวัฒนาการของวัฒนธรรมรอง (Subcultural Theories) ของทราสเซอร์ (Trasher)

ในสังคมมีวัฒนธรรมหลักที่คนส่วนใหญ่ยึดปฏิบัติ แต่มีวัฒนธรรมรองเป็นของกลุ่มย่อยในสังคม ซึ่งประกอบด้วยแนวคิด ทศนคติ ค่านิยม ตลอดจนการประพฤติปฏิบัติที่แตกต่างจากสมาชิกกลุ่มใหญ่ในสังคม โดยคนในสังคมกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นกลุ่มย่อยในสังคมได้มีพฤติกรรมการเรียนรู้ทางสังคม โดยเฉพาะการเรียนรู้ในการละเมิดบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งรวมทั้งการเสพสุรา แต่ต้องการผู้ที่สนับสนุนว่าพฤติกรรมดังกล่าวมีความถูกต้อง โดยสมาชิกในกลุ่มย่อยดังกล่าวได้เรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างของกลุ่มจากสังคม และยอมรับพฤติกรรมดังกล่าวซึ่งรวมทั้งการพฤติกรรมการเสพสุรา สำหรับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมรอง ได้แก่

ทฤษฎีค่านิยมของชนชั้นกลาง ของ (Albert Cohen)

วัฒนธรรมรองในชนชั้นกลางมีลักษณะ 3 ประการ คือ ความสามารถรอบด้าน การแสวงหาความสุขชั่วเล่น และความเป็นอิสระของกลุ่ม โดยการเสพสุราเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมของชนชั้นกลางในการแสวงหาความสุขชั่วเล่น

ทฤษฎีลักษณะวัฒนธรรมของชนชั้นต่ำ (Lower-Class Culture) ของ (Miller)

วัฒนธรรมของชนชั้นต่ำที่นำไปสู่พฤติกรรมอาชญากร อาทิ การเป็นนักเลงโต ยุ่งเกี่ยวกับสุรา ยาเสพติด ชอบความตื้นตัน ยึดโชคชะตา

ค่านิยมที่ชนชั้นกลาง หรือ ชั้นล่างชอบปฏิบัติ ได้แก่

1. ชอบหาความลำบากใส่ตัว (Trouble)
2. ชอบความรุนแรงและดุคั่น (Toughness)
3. ชอบความโอ้อำ (Smartness)
4. ชอบความตื่นเต้นหวาดเสียว (Excitement)
5. ชอบเชื่อถือ โชคชะตา (Fate)
6. ชอบปกครองตัวเอง (Autonomy)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การเสพสุราเป็นวัฒนธรรมรองของสมาชิกบางกลุ่มในสังคม โดยเฉพาะวัฒนธรรมรองของชนชั้นกลางและชนชั้นล่างที่มีค่านิยมในการเสพสุรา ใช้สุราเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญของกลุ่มในการแสดงออกถึงความเป็นลูกผู้ชาย ตลอดจนค่านิยมในการดำเนินชีวิตที่เห็นว่าการเสพสุราเป็นพฤติกรรมธรรมดาในกลุ่ม รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มจากการเสพสุรา จึงส่งผลให้มีการเสพสุรา

● การศึกษา

การศึกษามีผลต่อการเสพสุรา กล่าวคือ การศึกษามีผลต่อประเภทของสุราที่เสพและปริมาณในการเสพสุรา ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคคล ของฮอลเซอร์และคนอื่น ๆ (Holzer, et al., 1983 อ้างในอุบล เลี้ยววาริน, 2530) พบว่า ไม่มี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มของผู้ที่จบการศึกษาระดับสูง และระดับต่ำ แต่ผู้จบการศึกษาสูงกว่า มีแนวโน้มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณน้อยกว่า โดยพบว่าผู้จบการศึกษาในระดับต่ำกว่าเป็นโรคพิษสุราเรื้อรังมากกว่า ผู้ที่จบการศึกษาสูงกว่าจะมีพฤติกรรม หลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่า

● ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนที่อยู่อาศัย

- ลักษณะการพักอาศัย

ลักษณะของการพักอาศัยที่อาจส่งผลต่อการเสพสุรา ได้แก่ การพักอยู่ในชุมชนที่เต็มไปด้วย ขอบบวมหรือเยาวชนที่พักอยู่ในหอพัก หรือบ้านเช่าที่ห่างไกลจากบิคารมารดาจะมีโอกาสในการ เสพสุรามากกว่าผู้ที่อยู่อาศัยกับบิคารมารดา ตลอดจนชุมชนที่อยู่อาศัยดังกล่าวสามารถหาซื้อ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่ายเพียงใด รวมทั้งหากชุมชนที่อยู่อาศัยสามารถหาซื้อเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ได้ง่ายและความพึงพอใจในราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะทำให้ผู้ที่อยู่ในชุมชนดังกล่าว มีโอกาสที่จะเสพสุราจะเพิ่มมากตามไปด้วย

● อาชีพ

อาชีพมีผลต่อการเสพสุรา กล่าวคือ เมื่อบุคคลในสังคมประกอบอาชีพจะทำให้มีรายได้ ซึ่ง จะทำให้มีอำนาจซื้อสุราในการบริโภคมากกว่าผู้ที่ไม่มีอาชีพ นอกจากนี้ในขณะที่ระดับรายได้ของ คนในสังคมที่สูงขึ้นจะมีอำนาจซื้อมากขึ้น และสามารถซื้อสุราได้มากขึ้น บ่อยครั้งขึ้น และเสพสุรา

ที่มีราคาแพงได้มากขึ้น รวมทั้งจากการศึกษาของเทพินทร์ พัทธานุรักษ์ (2541) ปรากฏว่าอาชีพที่มีผลต่อการเสพสุร่าค่อนข้างสูง ได้แก่ อาชีพข้าราชการ รัฐวิสาหกิจจะมีอัตราการดื่มบ่อยครั้งกว่ากลุ่มอาชีพอื่น

- **การใช้เวลาว่าง/การยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข**

การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ หรือไม่เกิดประโยชน์ที่เป็นปัจจัยเสริมให้มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ดังจะเห็นได้จาก การศึกษาของภาวิณี อยู่ประเสริฐ(อ้างในเทพินทร์ พัทธานุรักษ์ ,2541)) พบว่า การใช้เวลาว่างของเด็กนักเรียนมีความสัมพันธ์กับการใช้สารเสพติดของนักเรียน นักเรียนที่ใช้สารเสพติดมักจะจับกลุ่มกับเพื่อน ไปเดินเล่นตามศูนย์การค้าและเที่ยวตามแหล่งบันเทิง

การศึกษาของโคแลน(อ้างใน เทพินทร์ พัทธานุรักษ์ ,2541) ได้ใช้วิธีการด้านมานุษยวิทยา ศึกษาเพื่อทำนายลักษณะการบริโภคสุร่าส่วนบุคคลจากข้อมูลทางวัฒนธรรมสังคม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหมู่บ้านภาษาเขิน จากชายในหมู่บ้านจำนวน 75 คน ผลปรากฏว่า โครงสร้างทางวัฒนธรรมสังคม ความเชื่อพื้นเมือง ค่านิยม และกิจกรรมการใช้เวลาว่างเป็นเหตุให้บริโภคสุร่าได้มากกว่า ร้อยละ 60 และผลการวิจัยสรุปได้ว่า กิจกรรมการปะทะสังสรรค์กันในสังคมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับลักษณะการบริโภคส่วนบุคคลดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

นอกจากนี้ การยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข ทำให้มีโอกาสในการเสพสุร่ามากขึ้น เนื่องจากอบายมุข หมายถึง สิ่งที่เป็นหนทางนำไปสู่ความเสื่อมและการเสพสุร่าเป็นหนึ่งในอบายมุข 6 ประการ ซึ่งประกอบด้วย การดื่มน้ำเมา การเที่ยวกลางคืน การดูการละเล่นเป็นนิจ การเล่นการพนัน การคบคนชั่วเป็นมิตร และการเกียจคร้านในการทำงาน

สรุปได้ว่า หากบุคคลในสังคมมีการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข โอกาสในการเสพสุร่าจะน้อยกว่าผู้ที่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขหรือใช้เวลาว่างไม่เกิดประโยชน์ หรือผู้ที่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขและมีการใช้เวลาว่างที่ไม่เกิดประโยชน์จะมีแนวโน้มในการเสพสุร่ามากขึ้น

- **ปัจจัยการรับรู้การโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์**

การรับรู้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากการโฆษณา อาจเป็นการส่งเสริมและการกระตุ้นให้เกิดการเสพสุร่าเนื่องจากการกระตุ้นให้เกิดความต้องการบริโภค การอยากลอง และชักนำไปสู่การตัดสินใจซื้อ โดยเฉพาะปัจจุบันการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้สร้างสัน การสื่อความให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดี ดังจะเห็นได้จากการโฆษณาที่ใช้ภาพแห่งความเป็นไทยตามกระแสนุรักษ์นิยม การสร้างอารมณ์ความรู้สึก ตลอดจนทัศนคติที่ดีต่อสุร่า อาทิ เป็นเครื่องหมายที่แสดงออกถึงความสำเร็จ การเป็นผู้นำ แล้วแต่เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้มีการเสพสุร่ามากขึ้น

ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของวิลาวัณย์ ฤทธิศานต์(2540) ปรากฏว่า การการเสพสุร่ามีนัยยะทางสังคม สามประการ คือ เพศ(Sex) เงินตรา(Money) และอำนาจ(Power) โดยนัยยะทั้งสามประการนี้เชื่อมโยงและส่งอิทธิพลถึงกันและกัน แม้ว่าโฆษณาของสินค้าแอลกอฮอล์จะไม่ส่ง

อิทธิพลต่อการบริโภคหรือก่อแรงจูงใจในการซื้อ แต่นัยยะที่สื่อจากโฆษณากลับกลายเป็นความหมายที่สังคมให้การยอมรับและส่งผลในการให้ความหมายกับตัวตนและสังคมในทางอ้อม

ปัจจัยสภาพแวดล้อมส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเสพสุรา

ปัจจัยสภาพแวดล้อมส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเสพสุรา ประกอบด้วย

● ปัจจัยส่วนบุคคลทางด้านกายภาพ

การศึกษาคุณลักษณะทางประชากรและสังคมของผู้บริโภคสุรา ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของเทพินทร์ พัทธานุรักษ์ (2541) พบว่า เพศชายจะดื่มสุรามากกว่าเพศหญิง โดยมีอายุที่เริ่มบริโภคสุราจะอยู่ในช่วง 15-19 ปี ในขณะที่เพศหญิงมักเริ่มบริโภคเมื่ออายุ 20 ปี นอกจากนี้ อายุแรกเริ่มบริโภคของคนชนบทจะน้อยกว่าคนในเมือง โดยระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการเสพสุรา อย่างไรก็ตามพอจะอนุมานจากข้อมูลข้างต้นว่า ถ้าอายุแรกเริ่มในการเสพ คือ 15-19 ปี ระดับการศึกษาจึงน่าจะอยู่ในช่วงมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อใช้ระดับการศึกษาพิจารณาร่วมกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ อาชีพ สถานภาพทางสังคม อาจจะบอกได้ว่าประเภทของสุรามีความแตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษา กล่าวคือผู้มีระดับการศึกษาไม่สูง มีรายได้น้อยนิยมบริโภคเหล้าขาว ในขณะที่ไวน์เป็นที่นิยมของผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง

ในขณะที่ระดับรายได้ของคนในสังคมที่สูงขึ้นจะมีอำนาจซื้อมากขึ้น และสามารถซื้อสุราได้มากขึ้น บ่อยครั้งขึ้น และเสพสุราที่มีราคาแพงได้มากขึ้น รวมทั้งอาชีพที่มีผลต่อการเสพสุราค่อนข้างสูง ได้แก่ อาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจจะมีอัตราการดื่มบ่อยครั้งกว่ากลุ่มอาชีพอื่น

-อายุที่เริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก

อายุที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเสพสุราต่อไปในอนาคต อาทิ

การศึกษาของแคนเดล ดี บี.(Kandel,D.B., cited in Jackson,C.et al.,1997) พบว่าการเริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยเด็กจะมีโอกาสดื่มมากขึ้นในวัยรุ่นและนำไปสู่การใช้ยาเสพติดอื่น ๆ

การศึกษาของเฟอร์กัสสัน (1994) พบว่าเด็กที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนอายุ 6 ปี มีโอกาสดื่มปริมาณมากขึ้น ถิ่นมากขึ้นและมีปัญหาจากการดื่มเมื่อมีอายุ 15 ปี มากเป็น 1.9 ถึง 2.4 เท่าของเด็กที่ไม่ได้ดื่มก่อนอายุ 13 ปี

-ปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพ

ปัจจัยด้านบุคลิกภาพที่มีผลต่อการเสพสุรา ได้แก่ ผู้ที่มีบุคลิกภาพลอยหนี หรือเก็บกด มีแนวโน้มที่จะใช้สุราเป็นทางออกในการแก้ไขปัญหาหรือความคับข้องใจ นอกจากนั้นผู้ที่มีระดับ

ความนับถือตนต่ำ (Low Self-esteem) มีความรู้สึกแปลกแยกสูง (Alienation) มีแนวโน้มใช้สุราเพื่อลดความวิตกกังวลและความหวาดกลัวว่าจะทำอะไรล้มเหลว

- ปัจจัยด้านพันธุกรรม

จากปรากฏการณ์ทางสังคม พบว่าการเสพสุราและการป่วยด้วยโรคพิษสุราเรื้อรัง เกิดขึ้นจากรุ่นพ่อสู่รุ่นลูกและรุ่นหลานภายในครอบครัวเดียวกัน จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ได้ถูกนำมาอธิบายด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ

1. เป็นอิทธิพลที่ได้รับจากพันธุกรรม (genetic influences)
2. เป็นประสบการณ์การเรียนรู้ทางสังคม (social learning experiences)

การศึกษาในยุคแรกจึงเป็นการศึกษาที่ให้ความสนใจต่ออิทธิพลทางพันธุกรรม เช่น การศึกษาของกู๊ดวิน และคนอื่น ๆ (Goodwin, et al., 1973 cited in O'Leary,&Wilson, 1987:294) พบว่าเด็กชายที่อยู่ในครอบครัวที่มีบิดาคิดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีการคิดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็น 3 เท่าของเด็กชายที่มาจากครอบครัวที่บิดาไม่คิดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และจากการศึกษาของชุกโกท และคนอื่น ๆ (Schuckit, et al., 1972 cited in O'Leary,& Wilson, 1987) ศึกษาในกลุ่มผู้คิดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่าลูกเลี้ยงที่มีบิดาหรือมารดาที่แท้จริงคิดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากเป็น 3 เท่าของผู้ที่เป็นลูกเลี้ยงจากบิดาหรือมารดาที่ไม่ได้คิดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แม้ว่าจะได้รับการเลี้ยงดูจากครอบครัวที่ไม่มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตลอดจนความเชื่อที่ว่าคนคิดสุราเกิดจากพันธุกรรม ทำให้เกิดสภาพบังคับที่ต้องดื่ม การคิดสุราเป็นลักษณะนิสัยที่ถ่ายทอดมาจากพ่อแม่ หรือนักวิจัยบางท่านเชื่อว่าคนคิดสุราบางคนตอนที่เกิดมามี Endorphins อยู่ในระดับที่ลดลง Endorphins มีลักษณะคล้าย Morphine ซึ่งเป็นสิ่งช่วยลดความเจ็บปวดและความเจ็บปวดได้ ดังนั้นคนที่มี Endorphins ไม่เพียงพอ จึงตกอยู่ในภาวะที่ต้องดื่มสุราเพื่อทำให้มีความรู้สึกที่ดีขึ้น แท้จริงแล้วสุราเองก็เป็น สิ่งที่มีระดับของ Endorphins ลงไปอีก ดังนั้น จึงต้องเพิ่มปริมาณในการดื่ม

นอกจากนี้ จากปัจจัยด้านพันธุกรรมซึ่งมีผลการศึกษาของต่างประเทศ พบว่า ในกลุ่มผู้คิดสุรานั้น บิดาและพี่น้องผู้ชายของผู้คิดสุราจะคิดสุราด้วยเป็นจำนวนถึง ร้อยละ 25

โดยหากพ่อหรือแม่เป็นผู้ที่ชอบดื่มสุรา ลูกก็มีโอกาสสูงในการเสพสุรา โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้หญิงตั้งครรรภ์เสพสุราจะทำให้เด็กในท้องเมื่อคลอดออกมา มีโอกาสในการเป็นคิดสุราสูงกว่าบุคคลอื่นทั่วไป

จากการศึกษาดังกล่าว นักวิทยาศาสตร์ที่สนใจในเรื่องพันธุกรรมได้พยายามศึกษาถึงตัวกำหนดความผิดปกติดังกล่าวบนสายของพันธุกรรม

แต่การศึกษาสาเหตุการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางพันธุศาสตร์ ได้หยุดลงเมื่อไม่สามารถอธิบายผู้ที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มาจากครอบครัวที่มีการดื่มได้ หรือการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครอบครัวสำหรับเด็กผู้หญิง การศึกษาของบูชแมน และคนอื่น ๆ (Bohman,et al., 1981 cited in O'Leary,& Wilson, 1987:294) และการศึกษาของโคลนินเกอร์และคนอื่น ๆ

(Glonimger, et al., 1981 cited in O'Leary, & Wilson, 1987:294) พบว่าผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวนมากไม่ได้มีประวัติการดื่มภายในครอบครัว (กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล, 2542)

- ความผิดปกติทางกาย

ความผิดปกติทางกาย ความเจ็บป่วยบางอย่างอาจส่งผลให้มีการเสพสุรา ไม่ว่าจะในรูปแบบยาสูบหรือสุรา โดยเฉพาะการเสพยาสูบในกลุ่มสตรีเนื่องจากเห็นว่าเป็นการรักษาโรค แต่การบริโภคยาสูบในกลุ่มเพศชายจะเป็นไปเพื่อการเจริญอาหาร หรือการเพิ่มกำลังวังชาให้ร่างกายแข็งแรง ตลอดจนความเชื่อที่มีอิทธิพลต่อการเสพสุรา อาทิ ความเชื่อในการดื่มเหล้าองุ่นเพื่อเพิ่มความแข็งแรง ซึ่งมีการดื่มเหล้าองุ่นพร้อมกับการเสพสุรา

วิลเลียมส์ (Williams) ให้ความเห็นว่า ความบกพร่องของเอ็นไซม์ที่ถูกกำหนดด้วยกรรมพันธุ์ ทำให้เกิดความแปรปรวนของคาร์ไฮเดรตเมตาบอริซึม จึงจำเป็นต้องใช้เหล้าแทนเพื่อเป็นต้นตอของพลังงาน

ฮิมวิช (Himvich) เห็นว่า การติดเหล้าเกิดจากความผิดปกติของโครงสร้างทางสรีรวิทยา กล่าวคือ ร่างกายและเซลล์สมองของคนบางคนจะทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อมีเหล้า

สรุปได้ว่า ปัจจัยทางด้านกายภาพ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล อายุเริ่มต้นในการเสพสุรา บุคลิกภาพ พันธุกรรม ความผิดปกติทางกาย เป็นสาเหตุให้มีการเสพสุรา

• ปัจจัยส่วนบุคคลทางด้านจิตใจ

สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลทางด้านจิตใจที่มีผลต่อการเสพสุรา มีนักจิตวิทยาส่วนหนึ่งได้อธิบายดังนี้

ฟรอยด์ (Freud) เชื่อว่า การเสพสุรา เป็นอิทธิพลจากระยะปาก (oral stage) ที่รุนแรงในวัยเด็ก เครื่องดื่มประเภทสุราทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในอารมณ์และความคิด ซึ่งเป็นการถอยกลับไปสู่ระยะแรกของการพัฒนาจิตใจและเพศทำให้หลีกเลี่ยงความจริง

แอกเอลร์ เชื่อว่าการเสพสุรา เกิดจากความรู้สึกด้อยค่าอย่างรุนแรง ซึ่งก่อให้เกิดความไม่มั่นคงทางจิตใจ และความต้องการจะหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ

โซเบนส์ (Shoben) ชี้ให้เห็นว่า การลดลงหรือการผ่อนคลายความวิตกกังวล จากการเสพสุราเป็นการเพิ่มแรงเสริม โดยการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเช่นนี้อีก

จิตแพทย์หลายท่าน ให้ความเห็นว่า คนติดสุราหลังจากได้รับความกดดันจากภายนอกอย่างรุนแรง บางรายเสพแล้วทำให้อาการซึมเศร้ารุนแรงขึ้น เมื่อไม่ทราบสาเหตุก็เลยมีการเสพจนกระทั่งเสพติด นอกจากนี้อาจมีการเสพสุราเพื่อลดการรับรู้สิ่งที่มาคุกคามทางอารมณ์ หรือเพื่อกีดขวางทางจิตใจ เช่น นักประพันธ์บางคนต้องเสพสุราเสียก่อนจึงจะเขียนเรื่องได้

โดยมีทฤษฎีทางจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการอธิบายสาเหตุที่ทำให้คนเสพสุรา ได้แก่

ทฤษฎีลดความตึงเครียด (Tension reduction Theory) พบว่า การเสพสุราสามารถลดความตึงเครียดได้ จึงทำให้มีการการเสพสุรายั่งยืน

ทฤษฎีบุคลิกภาพ (Personality Theory) พบว่า ผู้การเสพสุรา มีบุคลิกภาพที่เฉพาะที่พบได้บ่อย คือ มีความรู้สึกยอมรับตนเองต่ำ ไม่สามารถต้านทานอำนาจผู้อื่น

ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Theory) กล่าวถึง การดื่มการเสพสุราว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สิ่งแวดล้อมที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่และปัจจัยทางพฤติกรรม (วีระ ไชยศรีสุข , 2533 อ้างใน กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล,2542)

นอกจากนี้ปัจจัยที่ทำให้คนเสพสุรา ยังประกอบด้วย

- ทักษะการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

หากบุคคลใดมีทักษะที่ดีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะทำให้มีการเสพสุรา ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของแบล็ค เดวิด (1989) พบว่าทักษะต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มที่ดื่มแตกต่างกัน คือ กลุ่มนักเรียนที่ดื่ม 0-3 หน่วยต่อสัปดาห์ มีทักษะต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดีกว่ามีแนวโน้มจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น มากกว่ากลุ่มนักเรียนที่ดื่มมากกว่า 11 หน่วยต่อสัปดาห์

และการศึกษาการทำนายความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Resoned action Theory) พบว่าทักษะต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่ามีความตั้งใจที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าผู้ที่ไม่มีทักษะที่ดีน้อยกว่า (อัปสร เดียวตระกูล อ้างในกมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล,2542)

เช่นเดียวกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญศึกษาในจังหวัดพัทลุง พบว่า นักเรียนที่มีทักษะเชิงบวกต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็น 55.32 เท่าของนักเรียนที่มีทักษะเชิงลบ (จิราภรณ์ เทพหนู อ้างในกมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล,2542)

- ทักษะการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ทักษะการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีส่วนสำคัญต่อการเสพสุรา กล่าวคือ หากบุคคลใดขาดทักษะการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะส่งผลต่อการเสพสุรามากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของวินน์ เอส.อาร์. (อ้างในกมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล,2542) ได้ทำการจัดหลักสูตรกิจกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการดื่มไปในทางที่ผิดโดยใช้ทักษะการปฏิเสธในกลุ่มวัยรุ่นนักเรียนเกรด 6 ถึงเกรด 10 จำนวน 400 คน พบว่าทักษะการปฏิเสธมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และยังสามารถทำนายการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปในทางที่ผิดได้

เช่นเดียวกับการศึกษาของบอทวิน ได้ทำการศึกษาการพัฒนาบุคลิกภาพและความสามารถทางสังคมเพื่อการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในกลุ่มนักเรียนเกรด 7 จำนวน 239 คนเป็นระยะเวลา 7 เดือน พบว่าทักษะการตัดสินใจแก้ปัญหา และทักษะการปฏิเสธเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

สรุปปัจจัยที่ทำให้คนเสพสุรา

สามารถสรุปปัจจัยที่ทำให้เสพสุราได้ดังนี้

สิ่งแวดล้อมในระดับมหภาค

- เศรษฐกิจ

- รายได้ ค่าครองชีพ ตลอดจนสถานะเศรษฐกิจที่ดีส่งผลต่อการเสพสุรามากขึ้น

- สังคม

- ความสะดวกในการคมนาคมในสังคม

- วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสพสุรา

การแสดงออกถึงความเป็นลูกชาย

พิธีกรรม การเกี่ยวข้องกับศาสนา

การใช้ในการเฉลิมฉลอง / ของขวัญ

สถานภาพเทียบเท่า น้ำผลไม้ และน้ำอัดลม

อำนาจและบทบาทในการเยียวยา

แสดงความเข้มแข็ง เป็นวิธีการลดความวิตกกังวล เป็นทางออกของการแสดง

ความรู้สึกลึกซึ้งในใจ

การใช้สุราในฐานะเป็นเครื่องมือ เพื่อใช้ในการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมและ

การเจรจาต่อรองธุรกิจ

การใช้สุราเป็นสัญลักษณ์ของการเลื่อนสถานภาพ โดยการเสพสุราเพื่อแสดงออก

ถึงการเลื่อนสถานภาพทางเศรษฐกิจและการแสดงออกถึงความเป็นผู้ใหญ่

- ค่านิยมในการดำเนินชีวิตของคนไทยปัจจุบันที่เปลี่ยนไป

การเสพสุราในเพศหญิงที่แสดงออกถึงความเท่าเทียมกันระหว่างเพศ

การแสดงออกถึงการประสบความสำเร็จในชีวิต

การยอมรับค่านิยมในเรื่องของวัตถุนิยมในการดำเนินชีวิต สุราถูกใช้เป็นเครื่องมือ

ที่แสดงฐานะทางเศรษฐกิจ

- กระแสของโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้สุราแสดงออกถึงความทันสมัย แบบแผนในการบริโภค

สุราโดยเฉพาะการบริโภคสุราก่อนการบริโภคอาหาร

- สภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน ที่เกิดสถานะ Anomie คือ สถานะไร้

กฎเกณฑ์ทางสังคม มีความสับสนซับซ้อน สับสนวุ่นวาย ขาดสิ่งยึดเหนี่ยวใจ

- การเมือง

ปัจจัยเกี่ยวกับเงื่อนไขทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการเสพสุรา คือ รัฐบาลนำภาษีจากสุรามาใช้เพื่อการบริหารประเทศ ตลอดจนสุราก่อให้เกิดการจ้างงานและมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจภายในประเทศ

สิ่งแวดล้อมในระดับจุลภาค

- ครอบครัว

การสร้างการรับรู้ การปลูกฝังแนวคิด ทักษะ ค่านิยม และการเลียนแบบ
การเสพติด

- เพื่อน

การเลียนแบบ การสร้างค่านิยมในกลุ่ม การชักชวน

- ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนที่อยู่อาศัย
ลักษณะการพักอาศัยที่หาซื้อสุราได้ง่าย

- การใช้เวลาว่าง/การยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข

การใช้เวลาว่างไม่เกิดประโยชน์ และการยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข ส่งผลต่อการเสพติด

- ปัจจัยการรับรู้การโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การส่งเสริมและการกระตุ้นให้เกิดการเสพติด

ปัจจัยสภาพแวดล้อมส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเสพติด

- ปัจจัยส่วนบุคคลทางด้านกายภาพ

- อายุที่เริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก

- ปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพ

- ปัจจัยด้านพันธุกรรม

- ความผิดปกติทางกาย

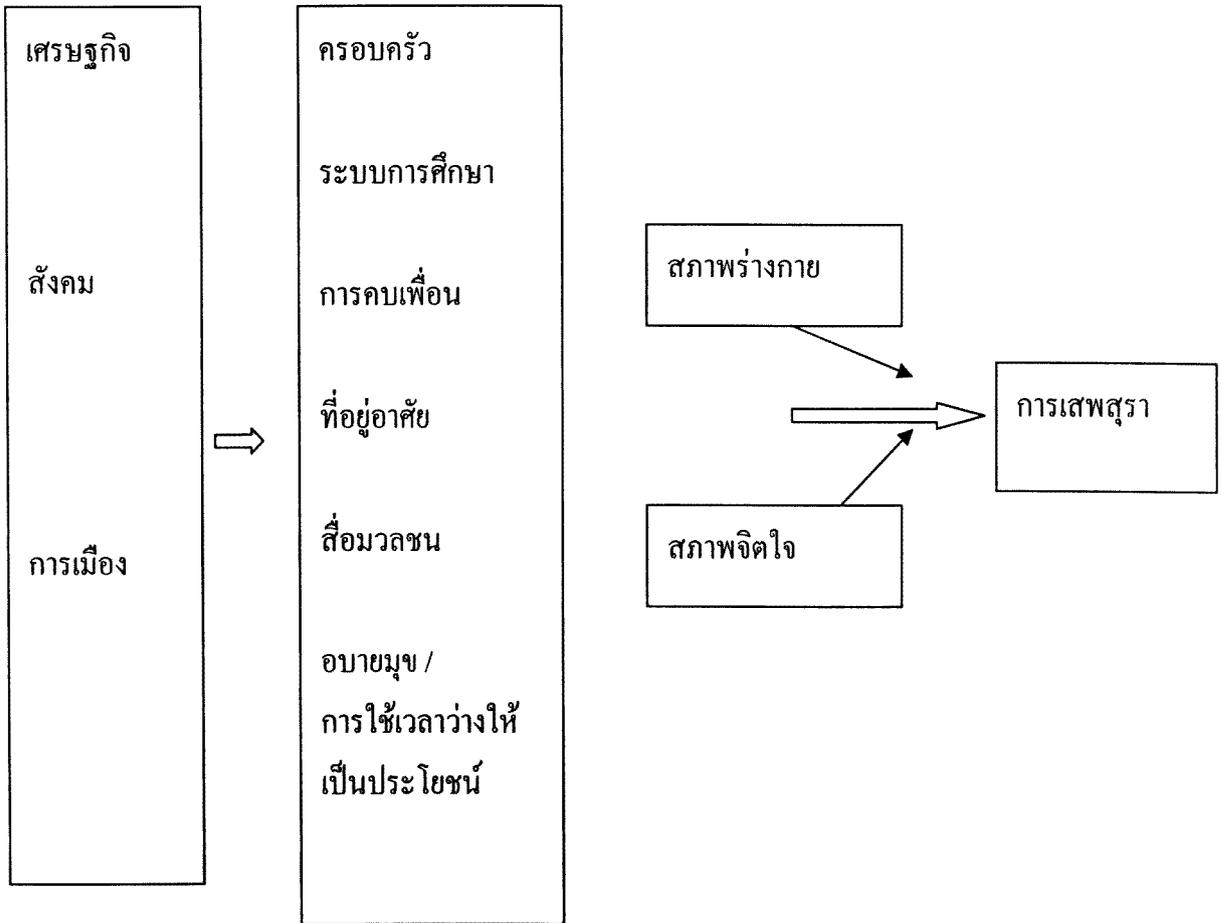
- ปัจจัยส่วนบุคคลทางด้านจิตใจ

- สภาพจิตใจ

- ทักษะต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

- ทักษะการปฏิเสธการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

แผนภาพที่ 1 สรุปปัจจัยที่ทำให้คนเสพติด

2.5 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประกอบอาชญากรรมที่เชื่อมโยงกับการเสพสุรา

สำหรับการประกอบอาชญากรรมที่เชื่อมโยงกับการเสพสุรา สามารถอธิบายตามหลักอาชญาวิทยา ได้ดังนี้

แนวคิดของสำนักคลาสสิก (Classical school)

มนุษย์เกิดมามีเจตจำนงอิสระ (Free Will) คิดตัวมาตั้งแต่กำเนิด ในการตัดสินใจเลือกกระทำสิ่งต่าง ๆ คนที่ประกอบอาชญากรรมเนื่องจากพิจารณาแล้ว เห็นว่าก่อให้เกิดประโยชน์มากกว่าเสียประโยชน์ โดยอาจกล่าวได้ว่าคนประกอบอาชญากรรมเนื่องจากไม่เกรงกลัวกฎหมาย หรือบทลงโทษที่เคยได้รับ ไม่มีความรุนแรงจึง ไม่มีความเกรงกลัว

สามารถนำมาอธิบายการประกอบอาชญากรรมที่เชื่อมโยงกับการเสพสุราได้ว่า คนที่เสพสุราเนื่องจากมีเจตจำนงอิสระในการเลือกเสพสุรา อาจเนื่องมาจากเห็นว่าการเสพสุราสามารถตอบสนองต่อความต้องการของจิตใจ และอาจนำไปสู่การประกอบอาชญากรรมเนื่องจากการเสพสุราอาจทำให้ไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายหรือบทลงโทษที่จะได้รับ

แนวคิดของสำนักปฏิฐานนิยม (Positive School)

มนุษย์เกิดมาเปรียบเสมือนผ้าขาวที่บริสุทธิ์หากแต่กระทำผิดหรือประกอบอาชญากรรมเนื่องจากสภาพแวดล้อม (Determinism) เป็นตัวบีบบังคับให้ต้องประกอบอาชญากรรม

สามารถนำมาอธิบายการประกอบอาชญากรรมที่มีความสัมพันธ์กับการเสพสุราได้ว่า ผู้ที่ประกอบอาชญากรรมเนื่องจากสภาพแวดล้อมทั้งในระดับมหภาคและจุลภาคกระตุ้นให้เสพสุรา ซึ่งเมื่อมีการยุ่งเกี่ยวกับสุราซึ่งเป็นอบายมุขอย่างหนึ่งอาจทำให้มีพฤติกรรมที่ง่ายต่อการประกอบอาชญากรรม

สามารถอธิบายการประกอบอาชญากรรมที่มีความเชื่อมโยงกับการเสพสุรา โดยใช้ทฤษฎีทางด้านสังคมวิทยาและอาชญาวิทยา ดังนี้

ทฤษฎีความผูกพันของเฮอรัชี (Hirschi 's Bond Theory)

พฤติกรรมเบี่ยงเบนหรืออาชญากรรมเกิดจากการขาดความผูกพันทางสังคม ข้อผูกมัด หรือความผูกพัน ได้แก่

- ความผูกพัน
- การผูกมัด
- การเกี่ยวข้อง
- ความเชื่อ

คนที่มีความผูกพันเพียงเบา เนื่องจากไม่มีความผูกพันทางสังคม

- ความผูกพันทางสังคม (Social Bonding) เป็นสิ่งที่ควบคุมทางสังคมไม่ให้เกิดพฤติกรรมเพียงเบา

* ปัจจัยควบคุมภายใน (Internal Control)

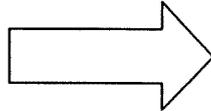
: ความเชื่อ และกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Belief: socialization)

* ปัจจัยควบคุมภายนอก ได้แก่

: เงื่อนไขของเวลา บทบาททางสังคม เป็นต้น

บุคคลมีความผูกพันกับสังคมมาก

บุคคลมีความผูกพันกับสังคมน้อย

อาชญากรรมเกิดน้อย

อาชญากรรมเกิดมาก

ความผูกพัน ได้แก่

1. ผูกพันต่อครอบครัว
2. ผูกพันต่อชุมชนที่อาศัยอยู่
3. ผูกพันต่อสังคมโดยรวม

ประกอบอาชญากรรม เพราะ

1. ไม่ผูกพันต่อครอบครัว
  - ครอบครัวอยู่แบบตัวใครตัวมัน หาเข้ากินคำ ฐานะยากจน
2. ไม่ผูกพันต่อชุมชนที่อาศัยอยู่
  - ชุมชนแออัด มีความเป็นอยู่แบบตัวใครตัวมัน
  - ไม่มีกิจกรรมในชุมชนร่วมกัน
  - วัดไม่สามารถเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชนได้
3. ไม่ผูกพันต่อสังคมโดยรวม
  - การอพยพย้ายถิ่นฐาน ทำให้ไม่รู้สึกรเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่อาศัยอยู่

สามารถนำมาใช้อธิบายผู้ที่เสพสุราและประกอบอาชญากรรมได้ว่า เป็นผู้ที่ไม่มีความผูกพันในทางสังคมไม่ว่าจะเป็นความผูกพันต่อครอบครัว ชุมชน หรือสังคมโดยรวม ทำให้มีการเสพสุราและสามารถประกอบอาชญากรรมได้ง่ายเนื่องจากไม่มีข้อผูกมัดซึ่งเป็นความผูกพันทางสังคมที่ก่อให้เกิดความยับยั้งชั่งใจในการกระทำ

ทฤษฎีวิวัฒนาการมรดก (Subcultural Theories)

ทฤษฎีวิวัฒนาการมรดก (Subcultural Theories) ของทราสเซอร์ (Trasher) มีลักษณะที่สำคัญคือ

- เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม
- เรียนรู้ในการละเมิดบรรทัดฐานของสังคม แต่ต้องการผู้ที่สนับสนุนว่าพฤติกรรมดังกล่าวมีความถูกต้อง

ความถูกต้อง

- ทฤษฎีวิวัฒนาการมรดก เรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างของกลุ่มจากสังคม และยอมรับ

พฤติกรรมดังกล่าว

สามารถอธิบายได้ว่า การเสพสุราเป็นวัฒนธรรมรองของคนในสังคมซึ่งเป็นกลุ่มน้อย โดยอาจจะเห็นว่าการเสพสุราเป็นพฤติกรรมปกติธรรมดา เป็นการแสดงออกถึงความเป็นลูกผู้ชาย โดยคนที่เสพสุราอาจมีค่านิยมในการใช้ความรุนแรงอันเป็นวัฒนธรรมรองควบคู่ไปกับการเสพสุรา และแตกต่างจากวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ในสังคม อันอาจเป็นสาเหตุสำคัญที่มีความสัมพันธ์ระหว่างการเสพสุราและการประกอบอาชญากรรม

ทฤษฎีลักษณะวัฒนธรรมของชนชั้นต่ำ (Lower-Class Culture) ของ (Miller)

วัฒนธรรมของชนชั้นต่ำที่นำไปสู่พฤติกรรมเบี่ยงเบน อาทิ การเป็นนักเลงโต ยุ่งเกี่ยวกับสุรา ยาเสพติด ชอบความตื่นเต้น บี้ด โชคชะตา

ค่านิยมที่ชนชั้นกลาง หรือ ชั้นล่างชอบปฏิบัติ ได้แก่

1. ชอบหาความลำบากใส่ตัว (Trouble)
2. ชอบความรุนแรงและคู่คี่ (Toughness)
3. ชอบความโอ้อ่า (Smartness)
4. ชอบความตื่นเต้นหวาดเสียว (Excitement)
5. ชอบเชื่อถือ โชคชะตา (Fate)
6. ชอบปกครองตัวเอง (Autonomy)

นำมาใช้ในการอธิบายผู้ที่เสพสุราและประกอบอาชญากรรมได้ว่าการเสพสุราเป็นวัฒนธรรมของชนชั้นต่ำที่มีรายได้น้อย มีสถานภาพทางสังคมไม่สูง โดยเห็นว่าการเสพสุราเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องแสดงออกถึงการเป็นลูกผู้ชาย รวมทั้งการใช้ความรุนแรงควบคู่ไปกับการเสพสุราอันเป็นสาเหตุให้เกิดอาชญากรรมได้ง่าย

ทฤษฎีแก้ตัว (Theory of Neutralization)

ผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือประกอบอาชญากรรมเพราะเรียนรู้เทคนิคการแก้ตัว อันได้แก่

- ปฏิเสธความรับผิดชอบ

- ปฏิเสธการกระทำร้าย
- ปฏิเสธผู้เสียหายหรือผู้ได้รับอันตราย
- ปรีกปรีาผู้ที่ปรีกปรีาดน
- อ้างถึงความจงรักภักดีในระดับที่สูงขึ้น

สามารถอธิบายได้ว่า ผู้ที่ประกอบอาชญากรรมอาจใช้เหตุผลการเสพสุราเป็นเพียงข้อแก้ตัวของการกระทำผิด ว่าเมื่อเสพสุราแล้วไม่สามารถควบคุมตัวเอง ได้จึงมีการประกอบอาชญากรรม

ทฤษฎีสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอาชญากรรม (Theories of Institutions and Crime)

พฤติกรรมเบี่ยงเบนหรืออาชญากรรมเกิดขึ้นเนื่องจากสถาบันในสังคมทำหน้าที่ไม่เหมาะสม โดยสถาบันทางสังคมที่สำคัญ อาทิ

- ครอบครัว
- สถาบันการศึกษา
- สื่อมวลชน
- รัฐบาล

สามารถอธิบายได้ว่า ผู้ที่เสพสุราและประกอบอาชญากรรมอาจเนื่องจากสถาบันที่เกี่ยวข้องในสังคมไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ในการสร้างกระบวนการขัดเกลาและการป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทำให้คนในสังคมเห็นว่าการเสพสุราเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เป็นค่านิยมที่แสดงออกถึงความ เป็นลูกผู้ชายและอาจเป็นสาเหตุนำไปสู่การใช้ความรุนแรงและการประกอบอาชญากรรม

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning)

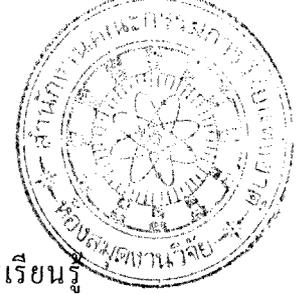
พฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือพฤติกรรมอาชญากรเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม โดยผู้ที่มีพฤติกรรมดังกล่าวเกิดจากการเรียนรู้ค่านิยม และพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทั้งกระบวนการเรียนรู้ผ่านทางสมาชิกในครอบครัว ที่อยู่อาศัย การคบเพื่อน และสื่อมวลชน เป็นต้น

สามารถอธิบายได้ว่า ผู้ที่เสพสุราและประกอบอาชญากรรมอาจเกิดจากการเรียนรู้พฤติกรรมดังกล่าวจากสังคม

ทฤษฎีความแตกต่างในการคบหาสมาคม หรือ ความสัมพันธ์ที่แตกต่าง (Theory of Differential Association) ของซัทเทอร์แลนด์ (Sutherland)

พฤติกรรมทางอาชญากรเรียนรู้โดยการติดต่อกันอย่างใกล้ชิดภายในกลุ่ม ซึ่งความประพฤติที่แสดงมาในลักษณะอาชญากร ขึ้นอยู่กับ

- ความแตกต่างในช่วงระยะเวลา
- ความสม่ำเสมอในการติดต่อ

- ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

สามารถอธิบายได้ว่า ผู้ที่เสพสุราและประกอบอาชีพการงานอาจเกิดจากการเรียนรู้พฤติกรรมดังกล่าวจากการคบหากับเพื่อนในสังคม โดยการถ่ายทอดทัศนคติ ค่านิยม ตลอดจนพฤติกรรมในการเสพสุราจากเพื่อนในกลุ่ม เนื่องจากหากไม่เสพสุราอาจไม่สามารถเข้ากลุ่มกับเพื่อนได้ เนื่องจากเพื่อนในกลุ่มอาจไม่ให้การยอมรับ ตลอดจนผู้เสพสุราอาจมีการลอกเลียนแบบพฤติกรรมในการเสพสุราจากเพื่อนที่คบหาสมาคมจนกระทั่งเห็นว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่มีความถูกต้องเป็นวัฒนธรรมย่อยของกลุ่มเพื่อนในกลุ่ม ซึ่งหากการคบเพื่อนในกลุ่มซึ่งมีพฤติกรรมในการเสพสุราควบคู่กับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงหรือการกระทำผิด อาจทำให้ผู้ที่เสพสุราในกลุ่มดังกล่าวสามารถเรียนรู้ทั้งพฤติกรรมในการเสพสุราและการประกอบอาชีพการงานจากกลุ่มเพื่อนเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ มีทฤษฎีที่สามารถอธิบายถึงการกระทำผิด หรือการประกอบอาชีพการงานโดยการชักนำจากกลุ่มเพื่อน ดังนี้

ทฤษฎีกลุ่มชักนำ (Reference Group Theory) ของ แฮสเคล (Haskell)

พฤติกรรมเบี่ยงเบนและอาชญากรรม เกิดจากกลุ่มชักนำให้กระทำผิด อาทิ ครอบครัวและเพื่อน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการชักนำสมาชิกในกลุ่มให้เกิดการลอกเลียนแบบพฤติกรรมได้ อาทิ การชักนำให้เกิดการเสพสุรา การชักนำให้มีการกระทำผิดโดยอาจเนื่องมาจากความคึกคะนอง หรือการต้องการความตื่นเต้นให้แกชีวิตของกลุ่มวัยรุ่น เป็นต้น

สามารถอธิบายได้ว่า ผู้ที่เสพสุราที่มีการประกอบอาชีพการงานเนื่องจากกลุ่มเพื่อนชักนำให้มีการใช้ความรุนแรงและประกอบอาชีพการงาน

ทฤษฎีการเลียนแบบ (Imitation Theory) ของ Gabriel Trade

อาชญากรรมเกิดขึ้นเพราะการเลียนแบบพฤติกรรมอาชญากร ซึ่งสามารถเลียนแบบได้จาก

-พฤติกรรมผู้อื่น

-สื่อมวลชน

การเลียนแบบพฤติกรรมอาจนำมาใช้ในการอธิบายทั้งพฤติกรรมของการเสพสุราและการประกอบอาชีพการงาน กล่าวคือ คนในสังคมอาจมีการเลียนแบบพฤติกรรมการเสพสุราจากการนำเสนอของสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็นผ่านทางภาพยนตร์ โทรทัศน์ หรือ การโฆษณา โดยเฉพาะปัจจุบันมีการนำเสนอภาพของสุราผ่านสื่อต่าง ๆ มากมาย อันอาจทำให้คนในสังคมเกิดการลอกเลียนแบบได้อย่างง่ายดาย ประกอบกับการเลียนแบบพฤติกรรมการเสพสุราจากบุคคล อาทิ จากครอบครัว กลุ่มเพื่อน หรือกลุ่มบุคคลอ้างอิง ทำให้เกิดการเสพสุราในสังคม และหากบุคคลที่มีการ

ลอกเลียนแบบพฤติกรรมมีการกระทำผิดหรือมีพฤติกรรมอาชญากร ก็จะส่งผลต่อการกระทำผิดของผู้ที่เสพสุรา

สามารถอธิบายได้ว่า ผู้ที่เสพสุราและประกอบอาชญากรรมอาจเกิดจากการเลียนแบบพฤติกรรมดังกล่าวจากสังคม อาทิ การเลียนแบบพฤติกรรมจากเพื่อน หรือ จากสื่อ เป็นต้น

ทฤษฎีการขัดเกลา

พฤติกรรมอาชญากรเกิดจากขาดกระบวนการในการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ซึ่งกระบวนการในการขัดเกลาสมาชิกในสังคมสามารถทำได้ โดยเริ่มตั้งแต่

-ครอบครัว ทำหน้าที่ในการเลี้ยงดู การปลูกฝังแนวคิด ค่านิยม การเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติที่มีความถูกต้อง ซึ่งสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความใกล้ชิดกับสมาชิกในสังคมมากที่สุด อย่างไรก็ตาม หากสถาบันครอบครัวไม่ได้ทำหน้าที่ในการขัดเกลาในการปลูกฝังแนวความคิดที่ถูกต้องเกี่ยวกับสุรา อาทิ บิดามารดา มีการเสพสุรา จะทำให้สมาชิกในครอบครัวยุ่งเกี่ยวกับสุรา

-ชุมชน ทำหน้าที่ในการขัดเกลาสมาชิกในชุมชน โดยผ่านทางสมาชิกในชุมชน ในการปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี การตักเตือนสมาชิกในชุมชน แต่หากชุมชนที่เต็มไปด้วยการเสพสุรา โอกาสที่สมาชิกในสังคมจะมีการเสพสุราจะมีโอกาสสูงตามไปด้วย

-สังคม โดยกระบวนการขัดเกลาทำหน้าที่ถ่ายทอด ค่านิยม ความเชื่อ แบบแผนการปฏิบัติตลอดจน ประเพณี วัฒนธรรม ให้แก่สมาชิกในสังคม ซึ่งหากสังคมที่เห็นว่าการเสพสุราเป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้อย่างปกติ จะทำให้สมาชิกในสังคมเห็นว่าการเสพสุราสามารถทำได้และอาจมีการเสพสุรา

สามารถอธิบายได้ว่า ผู้ที่เสพสุราและประกอบอาชญากรรมอาจเนื่องมาจากการขาดกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่ถูกต้องและเหมาะสม ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเสพสุรา ซึ่งเมื่อมีการเสพสุราอาจนำไปสู่การประกอบอาชญากรรมเนื่องจากการขาดกระบวนการในการขัดเกลาความประพฤติจากครอบครัว ชุมชนและสังคมที่อยู่อาศัยควบคู่ไปด้วยนั่นเอง

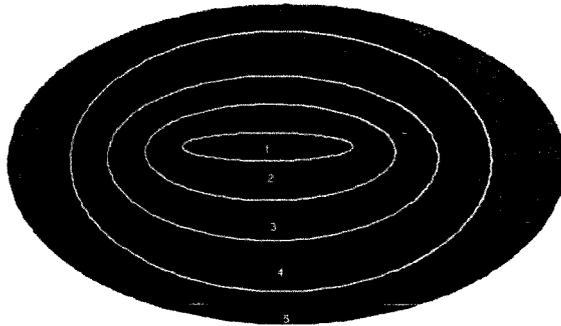
ทฤษฎีนิเวศวิทยาแห่งสำนักชิคาโก (The Chicago Ecological School) ของเบอร์เกส (Burgess)

ทฤษฎีนี้ได้กล่าวว่า เมืองแบ่งออกเป็น 5 เขตใหญ่ ๆ คือ

1. จุดศูนย์กลาง ใจกลางเมือง
2. ทางผ่าน ความเจริญทางธุรกิจและอุตสาหกรรมขยายตัวออกไป ไม่มีลักษณะถาวร ผู้มีรายได้น้อยอาศัยหนาแน่น แหล่งเสื่อมโทรม
3. เขตอาศัยของผู้ใช้แรงงาน ผู้มีเงินทองอาศัยอยู่

4. ที่อยู่อาศัยของชนชั้นกลาง

5. เขตชานเมืองและเมืองบริวาร

จากทฤษฎีดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า ผู้ที่เสพสุราและประกอบอาชีพการงานจะอาศัยอยู่ในเขตที่ 2 ซึ่งเป็นจุดทางผ่านและมีแหล่งเสื่อมโทรมโดยเฉพาะชุมชนแออัดจำนวนมาก

หรืออาจกล่าวได้ว่า สถานที่อยู่อาศัยมีผลต่อการเสพสุราและการประกอบอาชีพการงาน กล่าวคือ หากบุคคลอาศัยอยู่ในเขตชุมชนแออัดซึ่งเห็นพฤติกรรมการเสพสุราเป็นสิ่งปกติ เป็นค่านิยมของคนในชุมชน และในสถานที่อยู่อาศัยดังกล่าวมีการจัดจำหน่ายสุราที่สามารถหาซื้อได้ง่าย จะทำให้คนในที่อยู่อาศัยดังกล่าวมีการเสพสุรา ประกอบกับที่อยู่อาศัยดังกล่าวเป็นแหล่งเสื่อมโทรมซึ่งมีอาชีพการงานหนึ่งอาศัยอยู่ จะทำให้คนในพื้นที่ดังกล่าวมีการลอกเลียนแบบพฤติกรรมหรือการชักนำให้แสดงออกถึงพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้น อันนำไปสู่การประกอบอาชีพการงานได้ง่าย ภายหลังจากการเสพสุรานั่นเอง

ทฤษฎีเกี่ยวกับชีวภาพของร่างกาย (Bio-Social Theory)

- สาเหตุของพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรืออาชีพการงานเนื่องจากมีความหลากหลายทางชีวภาพเป็นตัวกำหนด อาทิ: ฮอร์โมน สารเคมีในสมอง เป็นต้น
- สภาพแวดล้อมเป็นตัวกระตุ้น

ลักษณะทางพันธุกรรม Heredity

- Genetics

พฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือการประกอบอาชีพการงานเกิดจากลักษณะทางพันธุกรรมเป็นตัวกำหนด

สามารถอธิบายผู้ที่เสพสุราและประกอบอาชีพการงานได้ว่า อาจเกิดจากความผิดปกติของลักษณะทางพันธุกรรม กล่าวคือ หากพ่อหรือแม่เป็นผู้ที่ชอบดื่มสุรา ลูกก็มีโอกาสสูงในการเสพสุรา

โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้หญิงตั้งครรภ์เสพสุราจะทำให้เด็กในท้องเมื่อคลอดออกมา มีโอกาสในการเป็นติดยาสูงกว่าบุคคลอื่นทั่วไป รวมทั้งหากพ่อและ/หรือแม่มีการประกอบอาชีพอาชญากรรมอาจทำให้ลูกมีโอกาสในการประกอบอาชีพอาชญากรรมสูงตามไปด้วย

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud)

จิตใจของมนุษย์ประกอบได้ด้วย 3 ส่วน คือ

- Id เป็นสัญชาตญาณดิบ
  - สภาพจิตใจที่ไม่ได้ขัดเกลา
  - โครงสร้างจิตใจขั้นพื้นฐาน
  - สัญชาตญาณที่ฝังลึกเป็นบุคลิกภาพจากแรงผลักดันทางชีววิทยา

- Ego หรือ อัดตา
  - ได้รับการพัฒนาจาก Id
  - เป็นส่วนประกอบที่ 2 ของบุคลิก

อัดตา -ผ่านการเรียนรู้ระหว่าง
ตนเอง + สิ่งแวดล้อม

- Super Ego เป็นอภิอัดตา หรือภาวะจิตใจขั้นสูงสุด
จิตใจขั้นนี้คำนึงถึง :-

$$\begin{aligned} & \text{ความคิด} + \text{ความรู้สึที่เป็นนามธรรม} \\ & = \text{มโนธรรม} \end{aligned}$$

หากคนในสังคมมีสภาพจิตใจที่เป็นสัญชาตญาณดิบมากกว่าจิตใจในขั้นอัดตาและอภิอัดตา จะทำให้คนขาดการยับยั้งชั่งใจและมีการประกอบอาชีพอาชญากรรมได้ง่าย

กระทำตามความต้องการของตัวเอง ขาดการยับยั้งชั่งใจ ก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน หรือ การประกอบอาชีพอาชญากรรม

สามารถอธิบายได้ว่า ผู้ที่เสพสุราแล้วประกอบอาชีพอาชญากรรมเนื่องจากการขาดความเกรงกลัวหรือละเลยต่อการกระทำผิดดังกล่าว เนื่องจากการเสพสุราทำให้ สัญชาตญาณดิบหรือ id มีอิทธิพลเหนือจิตใจขั้นอัดตา Ego และอภิอัดตา Superego อันนำไปสู่การประกอบอาชีพอาชญากรรมได้ง่ายกว่าสภาวะทั่วไปที่ไม่มีการเสพสุรา

ทฤษฎีติดตรา (Labeling) ของ Howard S. Becker

พฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือพฤติกรรมอาชญากรรมถูกกำหนดโดยกลุ่มคนรอบๆ ข้าง หรือโดยสังคม พฤติกรรมอาชญากรรมมิใช่คุณสมบัติของผู้เป็นเจ้าของ แต่เกิดจากการที่สังคมกำหนดบุคคลต่างๆ สังคมมองบุคคลนั้นเป็นอย่างไร บุคคลดังกล่าวจะปฏิบัติตนนั้นปฏิบัติตามที่สังคมได้ติดตรา

สามารถอธิบายได้ว่า ผู้ที่เสพสุราเนื่องจากถูกตีตราจากสังคมว่าเป็นคนไม่ดี ทำให้ในที่สุดจึงหันไปประกอบอาชีพการงานเนื่องจากการตีตราจากสังคมว่าเป็นคนไม่ดี ในที่สุดก็ยอมรับพฤติกรรมดังกล่าวและกระทำผิดตามที่สังคมได้มองและตีตราไว้

จากแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ผู้เสพสุราประกอบอาชีพการงานเนื่องจากการมีเจตจำนงอิสระ (Free Will) ในการเลือกการกระทำ โดยเห็นว่าการเสพสุราก่อให้เกิดความสุขหรือตอบสนองต่อความต้องการของจิตใจ และเมื่อมีการเสพสุราอาจนำไปสู่การประกอบอาชีพการงานเนื่องจากการเสพสุราก่อให้เกิดการเลือกตัดสินใจในการประกอบอาชีพการงาน เพราะอาจเห็นว่าการประกอบอาชีพการงานเกิดประโยชน์ที่จะได้รับมากกว่าผลเสีย คือ การถูกลงโทษตามกฎหมายที่จะได้รับต่อไป อันเป็นสาเหตุสำคัญให้ผู้เสพสุราต้องประกอบอาชีพการงาน

นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมและปัจจัยต่าง ๆ (Determinism) เป็นสาเหตุสำคัญที่บีบบังคับให้ต้องประกอบอาชีพการงาน อันเนื่องมาจากกระบวนการขัดเกลาทางสังคมอันมาจากสถาบันครอบครัว ชุมชนและสังคมไม่สามารถทำหน้าที่ในการขัดเกลาจิตใจของคนในสังคมให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อสุรา วัฒนธรรมค่านิยมในกลุ่มย่อยของสังคมที่กระตุ้นให้ผู้เสพสุรา มีการประกอบอาชีพการงานขึ้น

ประกอบกับการขาดความผูกพันต่อสังคมที่อยู่อาศัยตลอดจนการเรียนรู้ทางสังคมจากกลุ่มเพื่อน วัฒนธรรมรองของกลุ่มชนชั้นกลางและชนชั้นล่าง ตลอดจนลักษณะของที่อยู่อาศัย สื่อการโฆษณาที่มีต่อสุรา การยุ่งเกี่ยวกับบอขายมูขี้ฉ้อแล้วแต่ส่งผลให้ผู้เสพสุรา มีการประกอบอาชีพการงานได้ทั้งสิ้น

รวมทั้งฤทธิ์ของสุราที่ส่งผลต่อสภาพร่างกายทำให้มีการใช้ความรุนแรง ตลอดจนการขาดความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด ทำให้มีการแสดงสัญชาตญาณดิบอันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้เสพสุรา มีการประกอบอาชีพการงานและการตีตราในสังคมต่อผู้เสพสุราว่าเป็นการกระทำที่ไม่ดี อาจเป็นเสมือนการผลักให้ผู้เสพสุราต้องห่างไกลจากสังคม มีการรวมกลุ่มกับผู้เสพสุราด้วยกัน มีการสร้างวัฒนธรรมย่อยและการกระทำผิดดั่งที่สังคมได้ตีตราผู้เสพสุรา

2.6 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเสพสุราและการใช้ความรุนแรง

สำหรับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเสพสุราและการใช้ความรุนแรง(อ้างในSilence Hurts, Alcohol Abuse and Violence Against Women,2004) มีดังนี้

ทฤษฎีการไม่สามารถยับยั้งชั่งใจจากการเสพสุรา (Disinhibition Theory)

การเสพสุราส่งผลทำให้สมองที่ทำหน้าที่ในการควบคุมการใช้ความรุนแรงทำหน้าที่บกพร่อง ทำให้ผู้เสพสุราขาดความยับยั้งชั่งใจในการกระทำ ขาดความเกรงกลัวและละอายต่อการกระทำผิด ทำให้ผู้เสพสุรามีพฤติกรรมก้าวร้าวและมีการใช้ความรุนแรงมากขึ้น

จากทฤษฎีนี้จึงกล่าวได้ว่า ผู้ที่เสพสุราแล้วมีการใช้ความรุนแรงหรือการประกอบอาชญากรรม เนื่องจากการเสพสุราทำให้ผู้ที่เสพสุราไม่สามารถควบคุมตนเอง หรือยับยั้งชั่งใจตนเองต่อการกระทำผิด เมื่อประสบกับการกระตุ้นของเหยื่อ สถานการณ์หรือโอกาสที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชญากรรม ผู้ที่เสพสุราจะมีการยับยั้งชั่งใจในการกระทำผิดได้ยากกว่าในสถานะที่ไม่ได้เสพสุรา

ทฤษฎีการไม่สามารถยับยั้งชั่งใจในบางโอกาส (Selective Disinhibition Theory)

พฤติกรรมที่แสดงออกโดยการขาดความยับยั้งชั่งใจจากการเสพสุรา จะเกิดขึ้น ได้ขึ้นอยู่กับ การเสพสุราและปัจจัยที่สลับซับซ้อนทางสังคมที่เกี่ยวข้อง อาทิ สถานที่ในการเสพสุรา กลุ่มเพื่อน และสภาพจิตใจ เป็นต้น

ผู้ที่เสพสุราซึ่งทำให้มีพฤติกรรมก้าวร้าวชอบใช้ความรุนแรง จึงอาจไม่ประกอบอาชญากรรมในทุกสถานการณ์ โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยสภาพแวดล้อมตลอดจนโอกาสในการประกอบอาชญากรรม โดยการประกอบอาชญากรรมเป็นพฤติกรรมที่ผู้เสพสุราได้เลือกกระทำตามสถานการณ์และโอกาสเป็นสำคัญ อาทิ ผู้เสพสุราบางคนมีการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ในขณะที่ไม่มีการใช้ความรุนแรงในที่สาธารณะต่อบุคคลที่ไม่รู้จัก อันอาจเนื่องมาจากการมีอำนาจเหนือบุคคลในครอบครัวหรือพฤติกรรมที่เคยใช้ความรุนแรงในครอบครัวจนกระทั่งเกิดความเคยชิน

ทฤษฎีนี้จึงมีความเชื่อว่า การไม่สามารถยับยั้งชั่งใจในการกระทำผิดของผู้เสพสุราเกิดขึ้นในบางโอกาสเท่านั้น ไม่สามารถขาดความยับยั้งชั่งใจในทุกสถานการณ์หรือทุกโอกาส

ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory)

ทฤษฎีความคาดหวังสามารถนำมาใช้ในการอธิบายความคาดหวังจากการเสพสุราของผู้เสพสุราได้ว่า ผู้เสพสุรามีความเชื่อว่าการเสพสุรากระตุ้นให้เกิดการมีพฤติกรรมที่มีความกล้า เป็นการข่มใจ ไม่ละอายที่จะควบคุมอารมณ์ตลอดจนมีการใช้ความรุนแรงได้ง่าย ซึ่งในสถานะปกติที่ไม่ได้เสพสุราผู้เสพจะไม่มีลักษณะเช่นนั้น

ผู้ที่เสพสุราบางส่วนจึงมีความคาดหวังจากการเสพสุรา โดยการทำให้เป็นบุคคลที่มีบุคลิกลักษณะที่มีความเป็นลูกผู้ชาย กล้าแสดงออกมากกว่าในขณะที่ไม่ได้เสพสุรา ไม่อายที่จะกระทำความผิด รวมทั้งผู้ประกอบอาชีพการงานบางส่วนอาจมีการเสพสุราเพื่อข่มใจให้มีความกล้าในการกระทำความผิด ไม่มีความรู้สึกละอายหรือเกรงกลัวต่อการประกอบอาชีพการงาน

ทฤษฎีสาเหตุทางอ้อมของการประกอบอาชีพการงาน (Indirect Cause Theory)

การเสพสุรามีผลต่อสภาพจิตใจตลอดจนอารมณ์ซึ่งจะมีความรุนแรงมากขึ้นและมีผลต่อกระบวนการรับรู้ของผู้เสพอันนำไปสู่การใช้ความรุนแรง อาทิ การใช้ความรุนแรงในครอบครัว และการประกอบอาชีพการงาน

สุราจึงอาจไม่ใช่สาเหตุโดยตรงในการประกอบอาชีพการงาน โดยเป็นเพียงปัจจัยรองหรือสาเหตุทางอ้อมที่กระตุ้นร่วมกับปัจจัยอื่นๆ อาทิ สถานการณ์ สถานที่ กลุ่มเพื่อน และเชื้ออาชีพการงาน ที่ทำให้ผู้เสพขาดความยับยั้งชั่งใจในการประกอบอาชีพการงาน

ทฤษฎีความสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Object Relations Theory)

มนุษย์มีความจำเป็นในการสร้างเอกลักษณ์จากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือวัตถุในวัยเด็กของชีวิต เช่น ความใกล้ชิดระหว่างแม่และลูกทำให้เด็กเรียนรู้ในการให้ความไว้วางใจผู้อื่นและรู้สึกถึงความมั่นคงปลอดภัย การได้รับความรักความเข้าใจที่ไม่เพียงพอในวัยเด็กอาจนำไปสู่การมีพฤติกรรมการแสดงออกของความต้องการในชีวิตที่ไม่เหมาะสม เป็นสาเหตุให้ผู้ชายที่ขาดความรักความอบอุ่นในวัยเด็กของชีวิตแสดงออกถึงความต้องการในชีวิตที่อาจไม่ถูกต้อง เมื่อไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการดังกล่าวหรือประสบกับความผิดหวัง อุปสรรค ตลอดจนการกระตุ้นอารมณ์ให้เกิดความโกรธ บุคคลเหล่านั้นจะมีแนวโน้มในการใช้ความรุนแรงเพื่อเป็นการระบายออกและการใช้ความรุนแรงโดยผ่านสัญลักษณ์ของวัตถุที่เป็นการระบายการใช้ความรุนแรง ได้แก่ การทำร้ายคู่สมรสหรือคนในสังคม เป็นต้น

จากทฤษฎีนี้สามารถอธิบายการประกอบอาชีพการงานโดยการใช้ความรุนแรงของผู้ที่เสพสุราได้ว่า อาจเกิดจากการแสดงออกเพื่อเป็นการระบายอารมณ์โดยการทำร้ายบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการใช้ความรุนแรง

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

พฤติกรรมในการแสดงออกของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งรวมทั้งพฤติกรรม การเสพสุราและการใช้ความรุนแรง โดยเด็กและเยาวชนที่เติบโตมาในสภาพแวดล้อมที่มีการเสพสุราและมีการใช้ความรุนแรงเป็นบรรทัดฐานในการดำเนินชีวิต เด็กและเยาวชนจะมีการเรียนรู้

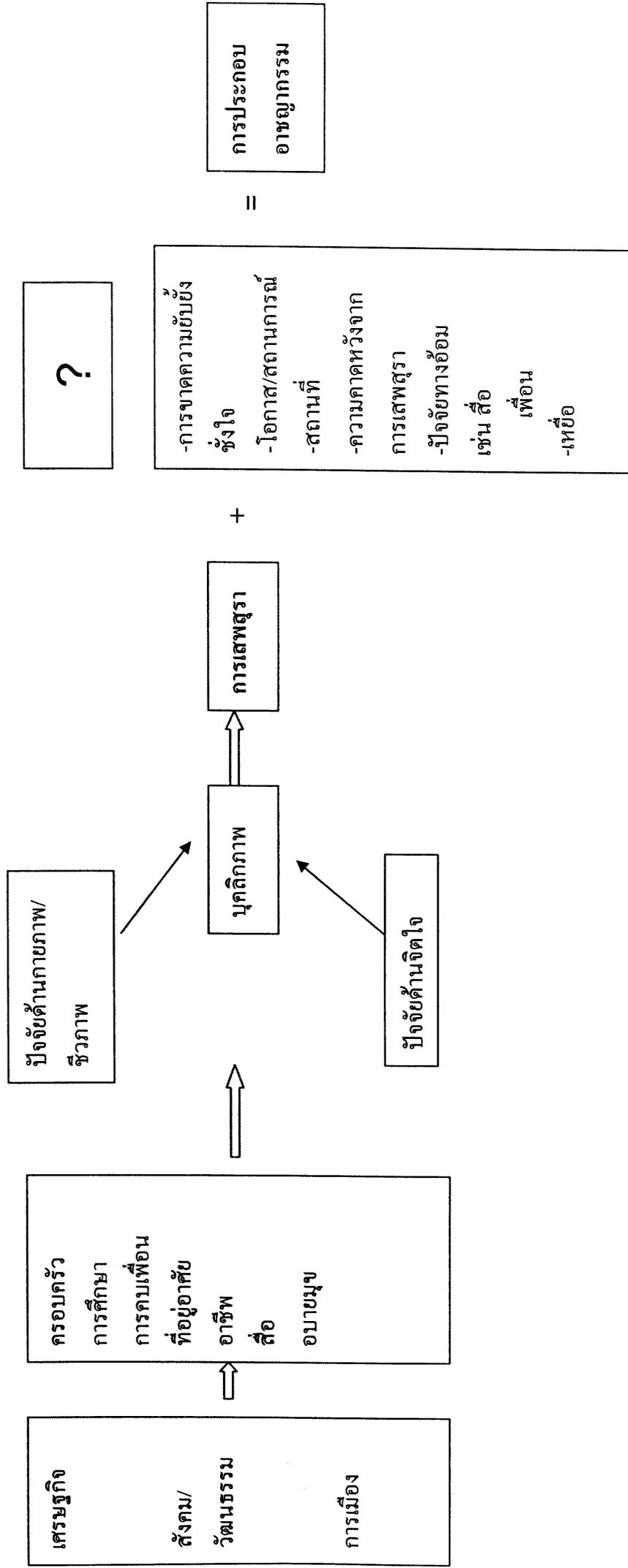
พฤติกรรมดังกล่าว เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะมีการเสพสุราและมีการใช้ความรุนแรงในการดำเนินชีวิตทั้งต่อคู่สมรส สมาชิกในครอบครัวและสมาชิกในสังคม

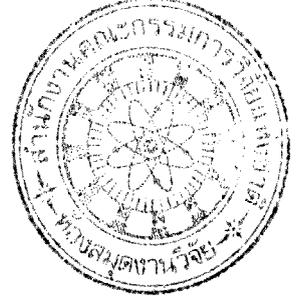
การเรียนรู้ทางสังคมทั้งพฤติกรรมที่เสพสุราและการใช้ความรุนแรงในการดำเนินชีวิตจึงทำให้ผู้ที่เสพสุรามีโอกาสในการประกอบอาชญากรรมได้ง่าย

สรุปได้ว่าการใช้ความรุนแรงหรือการประกอบอาชญากรรมของผู้เสพสุรา สามารถเกิดขึ้นได้จากการที่ผู้เสพไม่สามารถยับยั้งชั่งใจตนเองจากการเสพสุรา โดยอาจเป็นการขาดความยับยั้งชั่งใจในบางโอกาสหรือบางสถานการณ์ นอกจากนี้ผู้เสพสุราบางส่วนอาจมีความคาดหวังจากการเสพสุรา โดยมีความเชื่อว่าการเสพสุรากระตุ้นให้เกิดการมีพฤติกรรมที่มีความกล้า เป็นการข่มใจ ไม่ละอายที่จะควบคุมอารมณ์ตลอดจนมีการใช้ความรุนแรงได้ง่าย ซึ่งในสภาวะปกติที่ไม่ได้เสพสุราผู้เสพจะไม่มีลักษณะเช่นนั้น รวมทั้งผู้ประกอบอาชญากรรมบางส่วนอาจมีการเสพสุราเพื่อข่มใจให้มีความกล้าในการกระทำความผิด ไม่มีความรู้สึกละอายหรือเกรงกลัวต่อการประกอบอาชญากรรม

อย่างไรก็ตาม สุราอาจไม่ใช่สาเหตุโดยตรงในการประกอบอาชญากรรม โดยเป็นเพียงปัจจัยรองหรือสาเหตุทางอ้อมที่กระตุ้นร่วมกับปัจจัยอื่นๆ อาทิ สถานการณ์ สถานที่ กลุ่มเพื่อน และเหยื่ออาชญากรรม ที่ทำให้ผู้เสพขาดความยับยั้งชั่งใจในการประกอบอาชญากรรม รวมทั้งการสร้างเอกลักษณ์ของผู้เสพบางส่วนที่ขาดหายไปในช่วงวัยเด็ก อาทิ การเสพสุราและการใช้ความรุนแรงเพื่อเป็นการระบายอารมณ์โดยการทำร้ายบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการใช้ความรุนแรง โดยพฤติกรรมการเสพสุราและการใช้ความรุนแรงเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม

แผนภาพที่ 2 สรุปการเสพสุราและการประกอบอาชีพการกรม

2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยในประเทศไทย

สำหรับผลงานวิจัยโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการเสพสุรากับอาชญากรรมในประเทศไทยยังไม่มีผู้ศึกษาวิจัย อย่างไรก็ตาม มีผลงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ชัยยุทธ์ ตายา (2534) ศึกษาเรื่อง “ ปัจจัยของการขาดแคลนทางสังคมของพ่อแม่ที่กระทบต่อพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น : ศึกษากรณี โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของกรมสามัญศึกษาที่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองสกลนคร ” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อศึกษาปัจจัยภูมิหลังของครอบครัวของวัยรุ่นที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์ เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์ของพ่อแม่กับพฤติกรรมเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์ของลูก และเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการควบคุมและการสนับสนุน โดยทั่วไปของพ่อแม่ที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์ของลูก

แนวคิดเชิงทฤษฎีที่นำมาใช้ในการศึกษา คือ แนวคิดเกี่ยวกับการขาดแคลนทางสังคม โดยการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ พ่อแม่และตัวนักเรียนชายที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรมสามัญศึกษา อยู่ในเขตเทศบาลเมืองสกลนคร จำนวน 300 คน ซึ่งได้สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน แล้วสุ่มตัวอย่างตามจุดมุ่งหมาย และสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยให้นักเรียนตอบแบบสอบถามเอง และใช้สถิติไคสแควร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลของการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น คือ ปัจจัยภูมิหลังทางครอบครัว ขนาดของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์ การสนับสนุนจากพ่อแม่ให้ลูกดื่มมีอิทธิพลต่อการดื่มของลูก ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูแบบใกล้ชิดจากแม่จะมีความสัมพันธ์ในเชิงลบต่อพฤติกรรมการดื่มของลูก การอบรมเลี้ยงดูโดยการควบคุมอย่างเข้มงวดจากพ่อในเรื่องเกี่ยวกับการดื่มมีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมการดื่มของลูก

มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเสพสุรากับอาชญากรรม” คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์อาจส่งผลต่อการประกอบอาชญากรรม

นันทิกา ทวีชาชาติ (2536) ศึกษาเรื่อง “ความผิดปกติของการดื่มสุราในจังหวัดนครสวรรค์” ได้ทำการสำรวจภาคสนามในชุมชนจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งในสิบที่มีการใช้แอลกอฮอล์ต่อประชากรสูงจังหวัดหนึ่งในประเทศไทย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความชุกของ

ความผิดปกติของการดื่มสุรา พฤติกรรม การดื่ม รูปแบบของการดื่ม ปัญหาทางจิตใจที่เกิดร่วมด้วย คุณภาพชีวิต และ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความผิดปกติของการดื่มสุรา ได้สัมภาษณ์ประชากร 409 คน โดยผู้สัมภาษณ์ที่ได้รับการฝึกอบรม การเป็นผู้สัมภาษณ์ โดยใช้แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัว พฤติกรรมการดื่ม รูปแบบของการดื่มที่ได้สร้างขึ้น แบบสอบถามเกี่ยวกับความผิดปกติทางจิตใจที่เกิดร่วมกับความผิดปกติของการดื่มสุรา และสอบถามคุณภาพชีวิต โดยใช้แบบสอบถาม GWB. แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF และ แบบสอบถามเพื่อค้นหาความผิดปกติของการดื่มสุราของ Hasin จากการศึกษพบว่า ความชุกของความผิดปกติของการดื่มสุราพบได้ร้อยละ 30.8 โดยแบ่งเป็นการติดสุราร้อยละ 16.6 การใช้สุราผิดปกติร้อยละ 14.2 และพบลักษณะ พฤติกรรมของการดื่มสุรา รูปแบบของการดื่มสุรา ใน กลุ่มของความผิดปกติของการดื่มสุรา พบว่า กลุ่มความผิดปกติของการดื่มสุรามี ภาวะความวิตกกังวลและภาวะซึมเศร้าสูง ความรู้สึกเป็นสุขต่ำ แตกต่างจากกลุ่มอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) ค่าคะแนนรวมของความเป็นสุขต่อความเป็นอยู่ต่างๆ ไปในกลุ่มที่มีความผิดปกติของการดื่มสุราจัดอยู่ใน กลุ่มมีความเครียด ไม่สบายใจ ระดับปานกลางถึงรุนแรง พบผลกระทบจากการดื่มสุร่าก่อให้เกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง เช่น ปัญหาสุขภาพ พฤติกรรมรุนแรง ก้าวร้าว ปัญหาอุบัติเหตุ ปัญหาการเงิน และปัญหาครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) ผลการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความผิดปกติของการดื่มสุรา พบว่า อายุ เพศ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา ประวัติครอบครัวที่ดื่มสุรา เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องและยังพบความแตกต่างของพฤติกรรมการดื่ม คะแนนรวม ของความเป็นสุขต่อความเป็นอยู่และแต่ละกลุ่มย่อยของอารมณ์ เช่น ภาวะ วิตกกังวล ภาวะซึมเศร้า และความรู้สึกเป็นสุข แตกต่างจากกลุ่มที่ไม่ดื่มสุรา และกลุ่มที่ดื่มสุราแต่ไม่มีความผิดปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) ไม่ พบบุคลิกภาพที่จำเพาะในกลุ่มผิดปกติของการดื่มสุรา

มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเสพสุรากับอาชญากรรม” คือ ความผิดปกติของการดื่มสุราในจังหวัดนครสวรรค์บางประการอาจนำไปสู่การประกอบอาชญากรรมได้ อันได้แก่ กลุ่มที่มีความผิดปกติของการดื่มสุราที่จัดอยู่ใน กลุ่มมีความเครียด ไม่สบายใจระดับปานกลางถึงรุนแรง โดยพบผลกระทบจากการดื่มสุร่าก่อให้เกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง เช่น ปัญหาสุขภาพ พฤติกรรมรุนแรง ก้าวร้าว ปัญหาอุบัติเหตุ ปัญหาการเงิน ปัญหาการเงิน และปัญหาครอบครัว อันนำไปสู่ประเด็นของการศึกษา “ความสัมพันธ์ของสุรากับอาชญากรรม” ว่า ผู้ที่เสพสุราและประกอบอาชญากรรมอาจมีสาเหตุมาจากความผิดปกติในการดื่มสุรา

ขวัญตา เลิศวิจิตรกมล (2539) ศึกษาเรื่อง “กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมปัญหาที่เกิดจากการเสพสุรา” ในสังคมส่วนใหญ่ปรากฏพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งผลจากการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่ด้วยนั้น จะกระทบโดยตรงต่อร่างกายผู้เสพ โดยเฉพาะผลที่เกิดต่อระบบประสาทส่วนกลาง อันเป็นเหตุให้ผู้เสพไม่อาจควบคุม

อารมณ์ และพฤติกรรมของตนเองได้ตามปกติ ลักษณะดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของผู้อื่น ปัจจุบันบทบัญญัติของกฎหมายที่มีผลในการควบคุมปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการเสพสุราในประเทศไทย กระจัดกระจายในกฎหมายหลายฉบับ มีความแตกต่างของระดับกฎหมายและความเหลื่อมล้ำของอัตราโทษ ตลอดจนการขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้เป็นเหตุกฎหมายต่าง ๆ ที่มีอยู่ไม่อาจควบคุมปัญหาที่เกิดจากสุราได้สมดังเจตนารมณ์ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดจาก ปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น โดยผู้เขียนเห็นว่าควรมีการรวบรวมบทบัญญัติของกฎหมายที่มีผลบังคับ โดยตรงต่อสุราเป็นฉบับเดียว และเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายที่กำหนดโทษหรือความผิดของผู้กระทำความผิดขณะมึนเมาหรือการกระทำ ความผิดอันเป็นผลมาจากความมึนเมาเพราะการเสพสุรา ที่ปรากฏในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิดพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535 โดยระบุวิธีแก้ไขปัญหาต่างๆไว้ กล่าวคือ ให้มีการพิจารณานำเอาหลักเรื่องค่าเสียหายเชิงลงโทษมาบังคับใช้ เร่งรัดให้มีการปรับมาตรฐานเครื่องตรวจ วัดแอลกอฮอล์ในลมหายใจให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ และให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนจัดอบรมแนวทางในการกำหนดระดับโทษของข้าราชการพลเรือน ที่กระทำผิดวินัย จากการเสพสุราต่อหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อกำหนดบรรทัดฐานในการลงโทษอันจะเป็นผลให้กฎหมายสามารถควบคุมปัญหาที่เกิดจากการเสพสุราได้อย่างมีประสิทธิภาพในลำดับต่อไป

มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเสพสุรากับอาชญากรรม” คือ การไม่มีบทลงโทษหรือการบังคับใช้บทลงโทษทางกฎหมายที่มีความเหมาะสมต่อผู้เสพสุราอาจเป็นสาเหตุสำคัญของการเสพสุราและประกอบอาชญากรรม

วิลาวัณย์ ฤทธิศานต์ (2540) ศึกษาเรื่อง “การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ : นัยยะทางสังคมและวัฒนธรรม” งานชิ้นนี้เป็นความพยายามที่จะศึกษานัยยะทางสังคมและวัฒนธรรมจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยศึกษาจากกลุ่มสถาปนิก โดยวิธีการสัมภาษณ์ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกับการศึกษาภาพโฆษณาสินค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวน 20 ภาพ คัดจากนิตยสาร 10 ฉบับ ซึ่งได้คำตอบจากกลุ่มกรณีศึกษาว่านิยมอ่านมากที่สุด

จากข้อสังเกตเปรียบเทียบข้อมูลสัมภาษณ์กับการศึกษา โฆษณาพบว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีนัยยะทางสังคม 3 ประการ คือ เพศ (Sex) เงินตรา (money) และอำนาจ (Power) โดยนัยยะทั้งสามประการนี้เชื่อมโยงและส่งอิทธิพลถึงกันและกัน และถึงแม้ว่าโฆษณาของสินค้าแอลกอฮอล์จะไม่ส่งอิทธิพลต่อการบริโภคหรือการก่อให้เกิดแรงจูงใจในการซื้อ แต่นัยยะที่สื่อจากสื่อโฆษณากลับกลายเป็นความหมายที่สังคมให้การยอมรับและกลับมาส่งผลในการให้ความหมายกับตัวตนและสังคมในทางอ้อม

มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเสพสุรากับอาชญากรรม” คือ การดื่มสุรตามนัยยะทางสังคมและวัฒนธรรมจนเป็นพฤติกรรมปกติธรรมดาอาจเป็นสาเหตุที่นำไปสู่การประกอบอาชญากรรมที่มีสาเหตุมาจากสุราได้

เทพินทร์ พัทธานุกรณ์ (2541) ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการบริโภคสุรา ทบทวนองค์ความรู้ สถานการณ์และปัจจัยที่เกี่ยวข้องภายใต้โครงการสืบสานวัฒนธรรมไทยสู่สุขภาพที่ยั่งยืน”

ผลการศึกษาปรากฏว่า สุราเป็นสิ่งสากลที่เคียงคู่กับสังคมมนุษย์มาเป็นเวลานาน ประเภทของสุราที่เก่าแก่ที่สุดของโลกคือ เบียร์ โดยเบียร์ที่เก่าแก่ที่สุดของโลกมาจากชาวสุเมเรียน แม้ว่าสังคมจะมีการยอมรับในบทบาทของสุรา แต่สังคมก็ได้กำหนดกฎเกณฑ์เพื่อควบคุมการบริโภคสุรา ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของจารีต ข้อห้าม หรือ กฎหมาย

สำหรับวิวัฒนาการของการบริโภคสุราของชาวไทยในยุคต่าง ๆ ตามประวัติศาสตร์ของประเทศไทย ปรากฏว่า ยุคก่อนรัตนโกสินทร์ผู้เสพสุราจะถูกมองว่าเป็นคนชั่วประพติดัวไม่ดี เนื่องจากอิทธิพลของศาสนา อย่างไรก็ตาม มีการเสพสุราในโอกาสต่าง ๆ ในการรักษาความเจ็บป่วย การใช้สุราในพิธีกรรมและการใช้สุราเพื่อการสังสรรค์ทางสังคม ยุครุ่งรัตนโกสินทร์ ความหมายที่สังคมให้แก่สุราเริ่มเปลี่ยนไป ผู้เสพสุราอาจไม่ใช่คนเลว โดยสุราเป็นสัญลักษณ์ของความทันสมัย แสดงถึงฐานะทางสังคม ยุคปัจจุบัน การบริโภคสุราในสังคมไทยพบว่าการเปลี่ยนแปลงในทางบวก กล่าวคือสังคมไทยมีการบริโภคสุราหลากหลายประเภทมากขึ้น ผู้ประกอบการมีการผลิตสุราในปริมาณที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งการนำเข้าสุราจากต่างประเทศอีกหลายประเภท อันเนื่องมาจากความหมายที่สังคมให้กับสุรามีมากมาย อาทิ สุราถูกจัดให้มีสถานภาพเทียบเท่ากับน้ำ น้ำผลไม้ น้ำอัดลม การใช้เป็นสัญลักษณ์ของการเลื่อนสถานภาพ ความเป็นเพศชาย การแสดงออกถึงความเท่าเทียมกันระหว่างเพศ การแสดงออกถึงความสำเร็จทางธุรกิจงานและการใช้สุราเป็นสิ่งบำรุงสุขภาพ โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคสุรา ได้แก่ ปัจจัยสภาพแวดล้อม ปัจจัยทางวัฒนธรรม ปัจจัยเกี่ยวกับกลุ่มทางสังคมและปัจจัยส่วนบุคคล ทำให้กลุ่มผู้บริโภคสุราก็มีเพิ่มขึ้นและที่สำคัญคือ สถานการณ์ปัญหาสังคมและสุขภาพก็มีมากขึ้นเช่นกัน

สำหรับข้อเสนอแนะของการศึกษา ได้แก่ การลดบทบาทของสุราที่มีในสังคมไทย การทำให้สื่อมวลชนตระหนักถึงภัยร้ายแรงของการบริโภคสุราและเผยแพร่สู่สังคม ตลอดจนการอาศัยมาตรการทางการเมืองเข้าช่วย และการอาศัยความร่วมมือจากหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ให้มีมาตรการทางการเมือง มาตรการทางเศรษฐกิจ และมาตรการทางการเมือง โดยจะต้องอาศัยเวลาในการปรับเปลี่ยน

มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเสพสุรากับอาชญากรรม” คือ พฤติกรรมการบริโภคสุราที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอย่างยาวนานภายในสังคม โดยสุรามีบทบาทและสัญลักษณ์ต่าง ๆ มากมาย ทำให้คนในสังคมเห็นว่าการบริโภคสุราเป็นวัฒนธรรมการ

บริโภคที่สำคัญควบคู่กับสังคมไทยมาเป็นเวลานาน และการมีพฤติกรรมเสพติดสารจนเกิดความเคยชินอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การประกอบอาชญากรรม

กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2542) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร”

ในการศึกษาพบว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด และมีความวิตกกังวลและความรับผิดชอบในการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และผลเสียต่อสุขภาพ การศึกษารุ่นนี้เป็นการศึกษาอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือนักเรียนอาชีวศึกษาชายระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่ศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษาและคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานครจำนวน 614 ราย คัดเลือกโดยการสุ่มเลือกแบบหลายขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการตอบแบบสอบถามด้วยตนเองระยะเวลาเก็บข้อมูลตั้งแต่ 28 กุมภาพันธ์ ถึง 5 เมษายน 2542

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานครร้อยละ 66.8 ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีระดับการดื่มค่อนข้างสูง คือ ดื่มระดับมาร้อยละ 2 ดื่มระดับปานกลางถึงมาร้อยละ 34.4 ดื่มระดับปานกลางร้อยละ 30.5 ดื่มระดับน้อยร้อยละ 21.5 และดื่มเป็นครั้งคราวร้อยละ 11.7 นักเรียนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 65.1 มีแนวโน้มที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้นหรือดื่มไปในทางที่ผิด ช่วงอายุ 14-18 ปีมีการเริ่มต้นดื่มมากที่สุดคือร้อยละ 81.5 และจะดื่มมากขึ้นเมื่อมีอายุมากขึ้น ลักษณะการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นการดื่มเพื่อเป็นการสังสรรค์ทางสังคม เช่น มีการดื่มเป็นกลุ่ม ดื่มตามคำชักชวนของเพื่อน และนิยมดื่มมากในโอกาสต่างๆ การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนสามารถทำนายการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ร้อยละ 34 และความพึงพอใจราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถทำนายการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ไปในทางที่ผิดได้ร้อยละ 20.3 นอกจากนี้พบว่าทัศนคติและการรับรู้เครื่องดื่มมีความสัมพันธ์อย่างนัยสำคัญต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และได้ให้ข้อเสนอการวิจัยครั้งต่อไปและข้อเสนอแนะต่อการจัดทำนโยบายและแผนกลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาให้เป็นรูปธรรมต่อไป

มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเสพติดสารกับอาชญากรรม” คือแนวโน้มที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้นหรือดื่มไปในทางที่ผิดของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานครอาจนำไปสู่การประกอบอาชญากรรมได้

หทัยรัตน์ ต๊ะอินทร์ (2544) ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการดื่มสุรากับการเกิดอุบัติเหตุจากรถของผู้ประสบอุบัติเหตุจากรถที่มารับบริการในห้องฉุกเฉินและอุบัติเหตุโรงพยาบาลตำรวจ”

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรม การดื่มสุรากับการเกิดอุบัติเหตุจราจร และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การดื่มสุรากับการเกิดอุบัติเหตุจราจรของผู้ดื่มสุราแล้วประสบอุบัติเหตุจราจร ที่มารับบริการในห้องฉุกเฉินและอุบัติเหตุของโรงพยาบาลตำรวจ จำนวน 118 คน ใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับการรวบรวมข้อมูล ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับพฤติกรรมการดื่มสุรากับการเกิดอุบัติเหตุจราจรด้วยสถิติไคสแควร์ และสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ดื่มสุราแล้วประสบอุบัติเหตุจราจรส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการดื่มสุรากับการเกิดอุบัติเหตุจราจรอยู่ในระดับดี คือ มีพฤติกรรมเสี่ยงน้อยหรือมีการปฏิบัติบ่อยครั้ง ปัจจัยภายในที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มสุรากับ การเกิดอุบัติเหตุจราจรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความรู้เกี่ยวกับการดื่มสุรา เจตคติต่อการดื่มสุรา และการรับรู้ผลกระทบจากการดื่มสุรา นอกจากนี้ปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มสุรากับการเกิดอุบัติเหตุจราจรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ พฤติกรรมการดื่มสุราของเพื่อนสนิทที่ร่วมดื่มสุรา และการรับอิทธิพลจากสื่อโฆษณาต่อพฤติกรรมการดื่มสุรา และลักษณะทางประชากรและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มสุรากับการเกิดอุบัติเหตุจราจรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ และประวัติการดื่มสุราของบุคคลในครอบครัว

มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเสพสุรากับอาชญากรรม” คือ พฤติกรรมการดื่มสุรามีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจราจร ซึ่งอาจเป็นเหตุผลเดียวกับความสัมพันธ์ของสุรากับอาชญากรรม

สุมัทธา แก้วมา (2544) ศึกษาเรื่อง “การทำหน้าที่ของครอบครัวทหารที่มีสามีดื่มสุรา : การศึกษาในครอบครัวทหาร”

โดยเป็นวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการทำหน้าที่ของครอบครัวที่มีสามีดื่มสุรา และศึกษาปัจจัยทำนายของสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดภาวะวิกฤต เหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดปัญหาทับถมของครอบครัว การรับรู้ต่อสถานการณ์ แหล่งช่วยเหลือครอบครัว ทักษะแก้ปัญหาครอบครัวและสถานะการดื่มสุราที่สามารถทำนายการทำหน้าที่ครอบครัว โดยใช้กรอบแนวคิดการปรับตัวของครอบครัวระยะหลังภาวะวิกฤต (McCubbin & McCubbin, 1996 cite by Rungreangkulkij and Gilliss, 2000) ซึ่งตัวอย่างเป็นทหารและครอบครัวของทหารในค่ายหนึ่ง จำนวน 168 ครอบครัว แบ่งเป็นครอบครัวที่สามีติดสุรา จำนวน 123 ครอบครัว และครอบครัวที่สามีไม่ติดสุรา จำนวน 45 ครอบครัว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ชุด คือ ชุด ที่ 1 สำหรับสามีเป็นแบบสอบถามในการตรวจหาโรคพิษสุราในชุมชนนำมาหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรครุเดอร์ริชาร์ดสัน(KR-20) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91 ชุดที่ 2 สำหรับภรรยา มี 6 ตอน คือ แบบสอบถามการทำหน้าที่ของครอบครัว แบบสอบถามสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดภาวะวิกฤติ แบบสอบถามเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดปัญหาทับถม แบบสอบถาม

การรับรู้ของครอบครัวต่อการดื่มสุรา แบบสอบถามแหล่งช่วยเหลือของครอบครัว แบบสอบถาม การแก้ปัญหาของครอบครัว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW ในการหาค่า ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติ t-test และ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนโดยใช้ Stepwise Multiple Regression ผลการวิจัย พบว่า การทำหน้าที่ของครอบครัวที่มีสามีติดสุราและไม่ติดสุราแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 กล่าวคือ ครอบครัวที่มีสามีติดสุรามีการทำหน้าที่ของครอบครัวได้น้อยกว่าครอบครัวที่ สามีไม่ติดสุรา และเมื่อพิจารณาการทำหน้าที่ของครอบครัวเป็นรายด้าน พบว่า การทำหน้าที่ของ ครอบครัวที่มีสามีติดสุราและไม่ติดสุรา ทั้งในด้านการแก้ปัญหาด้านการสื่อสาร ด้านการตอบสนอง ทางอารมณ์ ด้านความผูกพันทางอารมณ์ ด้านการแสดงบทบาท ด้านการควบคุมพฤติกรรมและด้าน การทำหน้าที่ทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ครอบครัวที่มีสามี ติดสุรามีการทำหน้าที่ของครอบครัวในทุก ๆ ด้านได้น้อยกว่าครอบครัวที่สามี ไม่ติดสุรา นอกจากนี้ ตัวแปรที่ร่วมกันพยากรณ์การทำหน้าที่ของครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตามลำดับ คือ แหล่งช่วยเหลือครอบครัว สถานะ การดื่มสุรา เหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดปัญหาพัฒนาการ แก้ปัญหาครอบครัว และการรับรู้ของครอบครัว สามารถร่วมกันอธิบายการทำหน้าที่ของครอบครัว ได้ ร้อยละ 50.4 ($R(2) = 0.504$)

มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเสพสุรากับอาชญากรรม” คือ การ ที่ครอบครัวที่มีสามีติด สุรามีการทำหน้าที่ของครอบครัวในทุก ๆ ด้านได้น้อยกว่าครอบครัวที่สามี ไม่ติดสุราแสดงให้เห็นว่าการเสพสุราอาจนำไปสู่ปัญหาครอบครัว รวมทั้งการเกิดปัญหา อาชญากรรม อาทิ อาชญากรรมในครอบครัว

สถาบันครอบครัวรักลูก โครงการครอบครัวเข้มแข็ง (2547) การจัดทำโพลในหัวข้อ เรื่อง “ เหล้า ... ผลกระทบในครอบครัว ” โดยสำรวจครอบครัวไทย จำนวน 1,199 คน ใน ภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคใต้ พบว่า ครอบครัวไทยทั้งพ่อและแม่รวมถึงญาติพี่น้องดื่ม เหล้ากันถึง ร้อยละ 77 โดยมีพ่อหรือแม่เป็นผู้ดื่มเหล้า ร้อยละ 44 ญาติพี่น้องเป็นผู้ดื่ม ร้อยละ 24 และมีลูกเป็นผู้ดื่มถึง ร้อยละ 10 สำหรับสาเหตุของการดื่มสุรา เนื่องจากค่านิยมที่ว่าลูกผู้ชายจะต้อง ดื่มเหล้า ร้อยละ 35 การเห็นจากเพื่อนบ้าน ญาติพี่น้องดื่ม ร้อยละ 27.5 การเห็นตัวอย่างจากคนใน ครอบครัว ร้อยละ 18 และเห็นว่าสื่อเป็นตัวกระตุ้นให้รู้สึกรู้ว่าการดื่มเหล้าเป็นเรื่องเท่ ร้อยละ 12

อย่างไรก็ตาม ครอบครัวไทยส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งที่จะให้คนในครอบครัวดื่มเหล้า ร้อยละ 64 เพราะทำให้ครอบครัวเกิดปัญหา เริ่มจากสุขภาพของผู้ดื่มเอง สาเหตุของการเกิด อุบัติเหตุทำให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้งภายในครอบครัว มีการใช้ความรุนแรงต่อคนใน ครอบครัว ลูกขาดความเคารพนับถือพ่อแม่ นักดื่มกลายเป็นเด็กก้าวร้าวและอาจส่งผลให้เด็ก กลายเป็นนักดื่มตามพ่อแม่ไปด้วย ทำให้สุขภาพของคนในบ้านเสื่อมโทรมลง ส่งผลกระทบกับ ความสัมพันธ์ในบ้านแทบทุกเรื่อง

สำหรับวิธีการที่จะทำให้คนในครอบครัวเลิกดื่มเหล้าส่วนใหญ่เห็นว่าควรค่อยๆ ลดปริมาณการดื่มเหล้าลง ร้อยละ 44 การพูดคุยถึงโทษของการดื่มเหล้าจะช่วยให้เลิกได้ ร้อยละ 20 และ ชุมชนควรช่วยเหลือด้วยการการจัดกิจกรรมรณรงค์ ลด หรืองดเหล้าในหมู่บ้าน และตั้งกฎห้ามหรือจำกัดการดื่มเหล้าในหมู่บ้าน ร้อยละ 41 และพ่อแม่ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า รัฐควรมีบทบาทในการเข้ามาแก้ไขปัญหาการดื่มเหล้าด้วยการจำกัดอายุผู้ดื่มเหล้า มีบทลงโทษผู้ปกครองที่ละเลย รวมทั้งกำหนดบทลงโทษผู้ทำผิดที่มีสาเหตุจากการดื่มเหล้าอย่างรุนแรง และเรียกร้องให้รัฐจำกัดการผลิตและยกเลิกนโยบายเหล้าเสรีแทนที่ส่งเสริมอย่างเช่นทุกวันนี้

อมรวิชัย นาคทรพรพ (2547) ศึกษาเรื่อง “ การสำรวจพฤติกรรมวัยรุ่นไทยกับการดื่มแอลกอฮอล์ ” ปรากฏว่า ในช่วง 7 ปี ที่ผ่านมา คือ พ.ศ. 2539 – 2546 วัยรุ่นหญิงอายุ 15 – 19 ปี หรือร้อยละ 20 ของกลุ่มอายุ ดื่มสุรามากขึ้น ถึง 6 เท่า โดยมีสาเหตุจากการมีร้านขายเหล้า ผับ บาร์ อยู่รอบสถานศึกษา การปล่อยให้ป๊มน้ำมันขายเหล้า ทำให้ผู้ขับขี่รถยนต์ที่จอดพักมีโอกาสดื่มเหล้าซึ่งเป็นที่มาของอุบัติเหตุ ขณะเดียวกันเกิดจากการ โฆษณาเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ที่เจาะตลาดกลุ่มวัยรุ่นสูงมาก รวมถึงสภาพสังคมที่ทำให้เด็กใช้ชีวิตเสรีมากขึ้น นอกจากนี้จากการสำรวจโดยมูลนิธิเมาไม่ขับ ยังพบว่า วัยรุ่นไทยเสียชีวิตจากอุบัติเหตุรถยนต์และรถจักรยานยนต์สูงมากเฉลี่ยมหาวิทยาลัยละ 1 ศพต่อเดือน โดยเฉพาะนักศึกษามหาวิทยาลัยในเมือง ซึ่งมากกว่าร้อยละ 70 ของผู้เสียชีวิตจะเกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์

นอกจากนี้ยังพบว่า การดื่มสุรามีผลทำให้วัยรุ่นหญิง ร้อยละ 30 ขาดสติ ทำให้มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกจากการมึนเมาและไม่ตั้งใจ นำไปสู่ปัญหาสังคม ได้แก่ การตั้งท้องในวัยเรียน การทำแท้ง รวมทั้งอันตรายจากการทำแท้งด้วยตนเองเช่นกัน

สำหรับข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาวัยรุ่นดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ การเสนอให้รัฐบาลจัดระเบียบสังคม โดยจัดโซนนิ่งห้ามให้บริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบสถานศึกษา หรืออย่างน้อยควรห่างจากสถานศึกษา 500 เมตร ห้ามขายเหล้าในป๊มน้ำมัน รณรงค์สร้างค่านิยมวัยรุ่นไม่ให้ดื่มแอลกอฮอล์อย่างจริงจัง และเพิ่มพื้นที่สนามกีฬาให้เด็กมีทางเลือกมากขึ้น

มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเสพสุรากับอาชญากรรม” คือ พฤติกรรมวัยรุ่นไทยกับการดื่มแอลกอฮอล์อาจมีความสัมพันธ์กับการประกอบอาชญากรรม โดยเฉพาะพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่แตกต่างไปจากบรรทัดฐานของสังคม

ผลงานวิจัยต่างประเทศ

สำหรับผลการวิจัยจากต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการเสพสุราและอาชญากรรม ได้แก่

Michael Grossman and Sara Markowitz (1998) ศึกษาเรื่อง “ การควบคุมการดื่มสุราและการใช้ความรุนแรงในบริเวณสถาบันการศึกษา ”

โดยการศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 121,416 คน จากวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย 191 แห่ง ใน 29 มลรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาปรากฏว่า มลรัฐที่มีการจัดเก็บภาษีของสุราประเภทเบียร์สูงจะมีการใช้ความรุนแรงของนักศึกษาในสถาบันศึกษาน้อย เนื่องจากนักศึกษาดังกล่าวมีการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ในมลรัฐที่มีการจัดเก็บภาษีของเครื่องดื่มประเภทนี้น้อย

ซึ่งความรุนแรงที่นิสิตนักศึกษาได้กระทำลดลง ครอบคลุมทั้งปัญหาที่สร้างความยุ่งยากให้แก่ตำรวจ สถานที่พัก หอพัก การทำให้ทรัพย์สินเสียหาย การทะเลาะวิวาทหรือการต่อสู้ และ กระทำผิดทางเพศ

ซึ่งเมื่อราคาเบียร์สูงขึ้น ส่งผลดังนี้

- นิสิตนักศึกษาที่สร้างปัญหาให้แก่ตำรวจในเขตสถานที่พักอาศัยหรือมหาวิทยาลัย มีจำนวนลดลงร้อยละ 4.5

- นิสิตนักศึกษาที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินลดลง ร้อยละ 5.5

- นิสิตนักศึกษาที่ก่อปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งหรือการต่อสู้ ลดลงร้อยละ 3.4

- นิสิตนักศึกษาที่กระทำผิดในคดีเกี่ยวกับความผิดทางเพศ ลดลง ร้อยละ 3.6

สำหรับข้อเสนอแนะในการศึกษา คือ การเพิ่มภาษีของเครื่องดื่มประเภทที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์โดยเฉพาะเบียร์ เพื่อลดการใช้ความรุนแรงที่มีความสัมพันธ์กับเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์

มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเสพสุรากับอาชญากรรม” คือ หากไม่มีการควบคุมการเสพสุราอาจนำไปสู่ปัญหาการประคบอาชญากรรม

Richard A. Scribmer (1995) ศึกษาเรื่อง “ ความเสี่ยงต่อการใช้ความรุนแรงในการทำร้ายร่างกายและการหาซื้อเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ ” โดยศึกษาจากข้อมูลของเมืองใน Los Angeles จำนวน 74 แห่ง จากผลการศึกษาปรากฏว่า การหาซื้อเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ได้ง่ายมีความสัมพันธ์กับการใช้ความรุนแรงในการทำร้ายร่างกาย โดยจำนวนร้านค้าหรือสถานที่จำหน่ายในเมืองเป็นวิถีทางในการหาซื้อเครื่องดื่มดังกล่าวได้ง่าย นอกจากนี้จากผลการศึกษายังพบว่า การทำร้ายร่างกายจะเพิ่มมากขึ้นในชุมชนที่มีสถานที่หรือร้านค้าในการจำหน่ายเครื่องดื่มที่

มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์มาก ผู้ศึกษาได้ประมาณพื้นที่ในเมือง Los Angeles ในปี 1990 ที่มีประชากร 50,000 คน จะมีสถานที่จำหน่ายเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ 100 แห่ง และมีผู้ถูกทำร้ายจำนวน 570 คน

โดยการเพิ่มขึ้นของสถานที่จำหน่ายสุรา 1 แห่ง นำไปสู่การทำร้ายร่างกาย 3.4 คน ต่อปี สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสถานที่ในการจำหน่ายเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์และการทำร้ายร่างกาย ได้มีการควบคุมตัวแปรต่างๆ อาทิ การว่างงาน ชนกลุ่มน้อย เชื้อชาติ รายได้ ภาษา ขนาดครอบครัว หัวหน้าครอบครัว

นอกจากนี้การศึกษายังค้นพบว่า การใช้มาตรการทางชุมชนมีผลกระทบต่อการใช้ความรุนแรง ดังนั้นวัฒนธรรมในการดื่มสุราโดยการเพิ่มจำนวนสถานที่ในการจำหน่ายสุราจะก่อให้เกิดปัญหาการใช้ความรุนแรง การจำกัดสถานที่ในการจำหน่ายสุราจะช่วยให้ชุมชนมีค่านิยมในการบริโภคสุราที่เปลี่ยนไป รวมทั้งผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่า การมีสถานที่ในการจำหน่ายสุราจำนวนมากจะก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคม คือ อาชญากรรม ความตาย และ อุบัติเหตุบนท้องถนน

สำหรับข้อเสนอแนะในการศึกษา คือ การกำหนดนโยบายของรัฐบาลในการจำกัดปริมาณของสถานที่ในการจำหน่ายสุรา เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของสถานที่จำหน่ายสุรา 1 แห่ง ทำให้เกิดการ ทำร้ายร่างกาย 3.4 คนต่อปี

มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเสพสุรากับอาชญากรรม” คือ การมีสถานที่ในการจำหน่ายสุราจำนวนมากจะก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคม โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรม

Derrick J. Beech and Robert Mercadel (1998) ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างพิษภัยของสุรากับการคุกคามทำร้ายร่างกายและชีวิต ” โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 62 คน ที่ได้รับบาดเจ็บจากการถูกแทงที่ท้องและเข้ารับการรักษาพยาบาลในเมืองในระหว่างปี 1991 – 1998 ในสหรัฐอเมริกา โดยข้อจำกัดของการศึกษาได้แก่ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดเล็ก ตลอดจนการไม่ได้พิจารณาตัวแปรอื่น ๆ อาทิ สถานภาพทางสังคม ทางเศรษฐกิจสภาพแวดล้อมที่มีความเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม และการมีส่วนร่วมของเหยื่อ

โดยผลการศึกษาปรากฏว่า ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายร่างกายโดยการถูกแทง ร้อยละ 84 ปรากฏว่ามีแอลกอฮอล์ในเส้นเลือด และร้อยละ 63 มีระดับแอลกอฮอล์ในเส้นเลือดเกินกว่ากฎหมายกำหนด สำหรับข้อเสนอแนะการศึกษา คือ สุรามีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อของการใช้ความรุนแรง

มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเสพสุรากับอาชญากรรม” คือ การเสพสุรามีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

Robert Nash Parker and Randi S. Cartmill (1995) ศึกษาเรื่อง “ สุราและการฆาตกรรมในสหรัฐอเมริกาในระหว่างปี 1934 – 1995 : เหตุผลที่อัตราการใช้ความรุนแรงในสหรัฐอเมริกามีจำนวน

ลดลง” โดยศึกษาปริมาณการบริโภคสุราและการฆาตกรรม ในระหว่างปี 1935 – 1995 ผลการศึกษาปรากฏว่า

เมื่ออัตราการบริโภคสุราลดลง ส่งผลให้อัตราการฆาตกรรมลดลงในระยะเวลาสั้น ๆ และเมื่อการบริโภคสุราเพิ่มมากขึ้นอัตราการฆาตกรรมก็จะเพิ่มจำนวนขึ้น อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างการดื่มสุราและการฆาตกรรม มีการพิจารณาแยกกันระหว่างคนผิวขาวและกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งจากกิจกรรมในชีวิตประจำวัน อาชญากรรมมักจะเกิดในพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์หรือดึงดูดใจต่อกลุ่มเป้าหมายในการประกอบอาชญากรรม

จากผลการศึกษาได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการฆาตกรรมและการดื่มสุราใน 2 รูปแบบ กล่าวคือ ผู้ดื่มสุราไม่สามารถควบคุมความรู้สึกได้และใช้ความรุนแรงในการกระทำสิ่งต่าง ๆ และสถานที่ในการจัดจำหน่ายสุราสามารถช่วยสร้างบรรยากาศที่ดึงดูดใจให้แก่ผู้ที่ต้องการผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงานหรือบ้านและสถานศึกษา ซึ่งบรรยากาศรอบ ๆ สถานที่จำหน่ายสุราจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่กระทำผิดกฎหมาย อาทิ โสเภณี การขายยาเสพติด การเสพยาเสพติด ตลอดจนการรวมกลุ่มในการกระทำผิด ซึ่งมีโอกาสที่จะใช้ความรุนแรงในการกระทำนั่นเอง

นอกจากนี้ เนื่องจากสถานที่จำหน่ายสุราประกอบด้วยผู้ที่ชอบดื่มสุรา จึงอาจเห็นพฤติกรรมการบริโภคสุราและการใช้ความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากการดื่มสุรา โดยขาดสติในการควบคุมตัวเองเป็นสิ่งธรรมดา ซึ่งนับได้ว่า สถานที่จำหน่ายสุรามีบทบาทสูงในการดึงดูดใจให้กระทำผิด

สำหรับข้อเสนอแนะของการศึกษาคืออัตราการฆาตกรรมจะมีจำนวนลดลงถ้าทำให้การซื้อสุราทำได้ยากขึ้น โดยการจำกัดจำนวนของสถานที่ในการจำหน่ายสุรา การเพิ่มภาษีสุรา การบังคับใช้กฎหมายที่กำหนดอายุขั้นต่ำของผู้ดื่มสุราอย่างจริงจัง

มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเสพสุรากับอาชญากรรม” คือการเสพสุรามีความสัมพันธ์กับการฆาตกรรมโดยมีสิ่งกระตุ้นอื่น ๆ เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่กระทำผิดกฎหมาย

A Metaanalysis Gordon S. Smith , (1999) ศึกษาเรื่อง “ การประสพอุบัติเหตุและเสียชีวิตที่มีความเกี่ยวข้องกับสุรา” โดยผู้ศึกษาได้สำรวจการรักษาผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต ใน 65 มลรัฐของสหรัฐอเมริกา ปรากฏว่า

- เสีย้อาชญากรรมจากคดีฆาตกรรมโดยไม่เจตนา ร้อยละ 32 มีอาการมึนเมาจากสุราในขณะที่เสียชีวิต
- เสีย้อาชญากรรม ซึ่งถูกฆาตกรรมโดยไม่เจตนา ร้อยละ 31 มีอาการมึนเมาสุรา
- ผู้ฆ่าตัวตาย ร้อยละ 23 ได้ดื่มสุรา
- เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนน ปรากฏว่ามีจำนวนร้อยละ 32 ของผู้เสียชีวิตที่ดื่มสุราทั้งหมด

โดยผู้ที่เกี่ยวข้องกับสุราทั้งหมด คือ ผู้ที่มีแอลกอฮอล์ในเลือดตั้งแต่ 0.10 % ขึ้นไป

อย่างไรก็ตาม การศึกษามีข้อจำกัด คือ ไม่ได้กำหนดตัวแปร เพศ และ อายุ เป็นตัวแปรในการศึกษาควบคู่ไปด้วย เพราะอัตราการเสียชีวิตแตกต่างกัน อาจมีอิทธิพลมาจากตัวแปรทั้งสอง

สำหรับข้อเสนอแนะของการศึกษา ได้แก่ การตระหนักถึงความสำคัญของสุราที่มีผลต่อการเสียชีวิตในประเด็นต่าง ๆ อาทิ การฆาตกรรม การฆ่าตัวตาย และ ประสบอุบัติเหตุบนท้องถนน

มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเสพสุรากับอาชญากรรม” คือ การเสพสุราส่งผลต่อการประสูติเหตุ การฆ่าตัวตายและการฆาตกรรมซึ่งมีความสัมพันธ์กับการประกอบอาชญากรรม

Robert Nash Parker (1995) ศึกษาเรื่อง “ สุราและการฆาตกรรม: ความตายของอเมริกันสองจารีตประเพณี” เป็นการศึกษาที่ต้องการทดสอบความสัมพันธ์ของสุราและการฆาตกรรม โดยมีความเชื่อบางส่วนว่าสุรามีผลต่อการกระทำของผู้ดื่ม ทำให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อผู้ดื่ม ทำให้เกิดความขัดแย้งและนำไปสู่การใช้ความรุนแรง โดยสภาพแวดล้อมจะมีส่วนช่วยในการทำให้เกิดการฆาตกรรมขึ้น ซึ่งต่างจากการศึกษาที่อ้างถึงบททฤษฎีที่เชื่อว่าสุรามีส่วนช่วยในการก่อให้เกิดการใช้ความรุนแรงโดยไม่ได้พิจารณาถึงสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เนื่องจากการดื่มสุราทำให้ไม่รับรู้ต่อบรรทัดฐานของสังคม จึงไม่สามารถอธิบายว่าทำไมผู้ดื่มสุราบางคนจึงไม่ได้ใช้ความรุนแรง ในขณะที่การศึกษานี้ต้องการพิจารณาถึงเงื่อนไขหรือสถานการณ์ ที่ก่อให้เกิดการใช้ความรุนแรงเมื่อมีการดื่มสุรา

โดยศึกษาจากชาวอเมริกันที่อาศัยอยู่ในเมือง 256 คน ผลการศึกษาปรากฏว่าความยากจนและความสะดวกในการหาซื้อสุรามีความสัมพันธ์กับอัตราการฆาตกรรม กล่าวคือ เมืองที่มีความยากจนสูง โดยเฉพาะที่ชนวิเวดาอาศัยอยู่ และมีสถานที่ในการจำหน่ายสุรามากจะมีจำนวนฆาตกรรมมากตามไปด้วย นอกจากนี้จากผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่า การกำหนดอายุขั้นต่ำตามกฎหมายกำหนดของผู้ดื่มสุรา การลดการบริโภคเบียร์ในกลุ่มเยาวชนจะลดการตกเป็นเหยื่อการฆาตกรรมของเยาวชน ในระหว่าง ค.ศ. 1976 ถึง 1983

สำหรับข้อเสนอแนะของการศึกษา คือ ยังไม่มีผลการศึกษาใดที่สามารถยืนยันได้อย่างแน่นอนว่า สุรา สถานที่ในการจำหน่าย หรือ ความยากง่ายในการซื้อสุรา และ การใช้ความรุนแรง เป็นความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องสมเหตุสมผลกัน เนื่องจากการศึกษาที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของสามประการในชุมชนที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความสะดวกในการหาซื้อสุรา และมีอัตราการใช้ความรุนแรงสูง

มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเสพสุรากับอาชญากรรม” คือ การเสพสุราในเมืองที่มีความยากจนสูง สถานที่ในการจำหน่ายสุรา และอายุขั้นต่ำในการเสพสุรามีความสัมพันธ์กับการฆาตกรรมเพราะทำให้ขาดความยับยั้งชั่งใจในการกระทำ

Phillip J. Cook and Michael J. Moore (1998) ศึกษาเรื่อง “มาตรการทางเศรษฐกิจในการลดผลกระทบของการใช้ความรุนแรงจากการดื่มสุรา” ซึ่งศึกษาข้อมูลด้านภาษีจาก 48 มลรัฐในสหรัฐอเมริการะหว่างปี 1979 ถึงปี 1988 และข้อมูลอาชญากรรมจากการรายงานของ FBI ผลการศึกษาปรากฏว่า เมื่อมีการเพิ่มภาษีเบียร์ขึ้นร้อยละ 10 จะทำให้การบริโภคสุราลดลงร้อยละ 0.48 และทำให้อัตราอาชญากรรมลดลง คือ

- การข่มขืน ลดลงร้อยละ 1.32
- การปล้น ลดลงร้อยละ 0.9

ในทางตรงกันข้าม เมื่อมีการบริโภคเบียร์เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 ส่งผลให้จำนวนอาชญากรรมเพิ่มขึ้น คือ

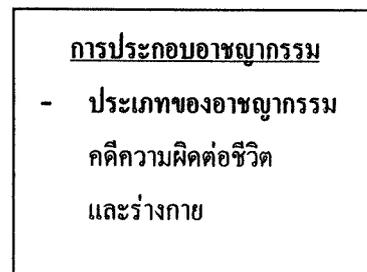
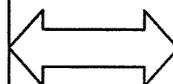
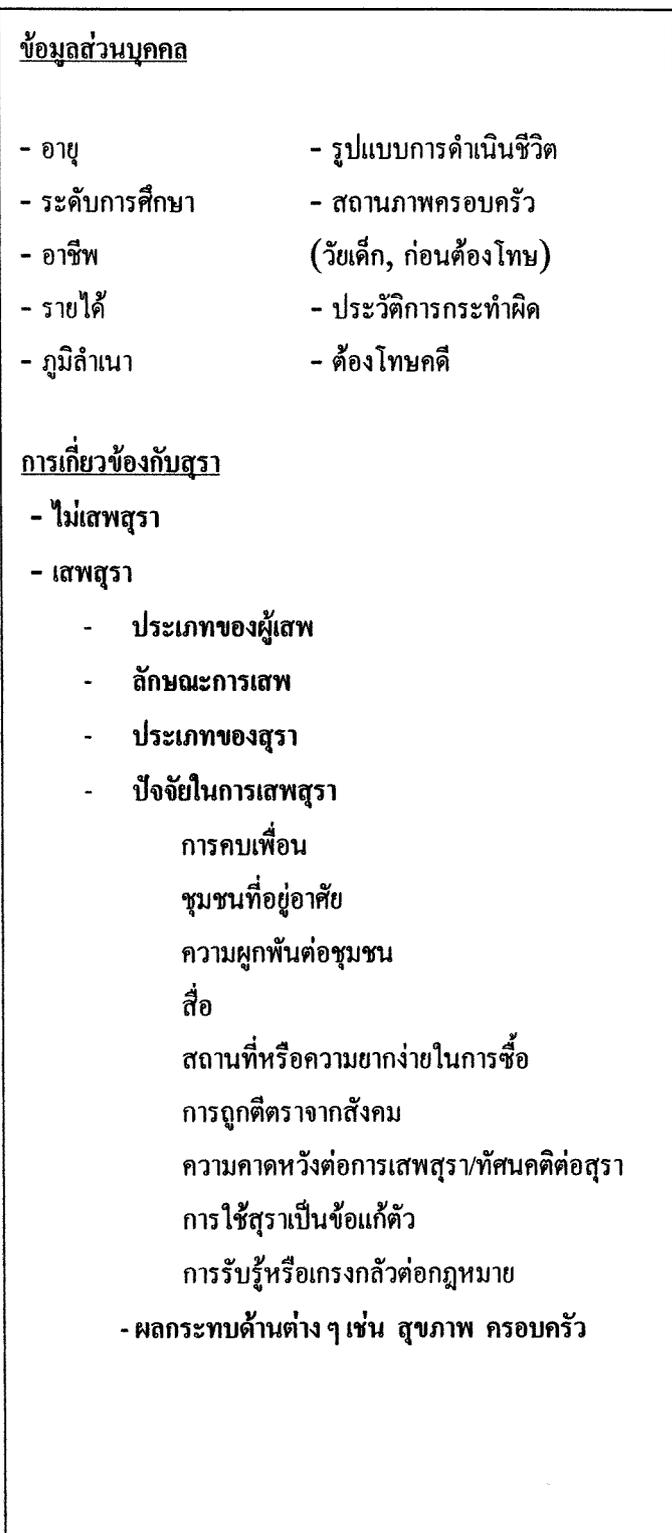
- การข่มขืน เพิ่มขึ้น ร้อยละ 6.74
- การปล้น จี้ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.1
- การทำร้ายร่างกาย เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.9

สำหรับข้อเสนอแนะของการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ การกำหนดมาตรการทางภาษีในเครื่องดื่มประเภทที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์จะส่งผลต่อการลดจำนวนการบริโภคเบียร์ และลดปัญหาอาชญากรรม เช่น การข่มขืน การปล้นจี้

มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการเสพสุรากับอาชญากรรม” คือ การเสพสุราหรือเบียร์ที่สูงขึ้นส่งผลให้อาชญากรรมมีจำนวนมากขึ้น

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สื่อ

สถานที่หรือความยากง่ายในการซื้อสุรา

การถูกตีตราจากสังคม

ผลกระทบด้านต่าง ๆ เช่น สุขภาพ

ความคาดหวังต่อการเสพสุรา/ทัศนคติต่อสุรา เช่น การใช้สุราในการข่มใจ

การขาดความละเอียดหรือยับยั้งชั่งใจ

การใช้สุราเป็นข้อแก้ตัวในการกระทำผิด

ความเกรงกลัวต่อกฎหมายในขณะที่ประกอบอาชญากรรม

ตัวแปรตาม ได้แก่

การประกอบอาชญากรรม

- ประเภทของอาชญากรรม
  - คดีความผิดต่อชีวิตและร่างกาย
- สถานที่ในการประกอบอาชญากรรม
- เชื้ออาชญากรรม

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้ประกอบอาชญากรรมเกี่ยวกับคดีความผิดต่อชีวิตและร่างกายมีการเสพสุราเป็นประจำสม่ำเสมอมากกว่าการเสพสุรานาน ๆ ครั้ง
2. ผู้ประกอบอาชญากรรมเกี่ยวกับคดีความผิดต่อชีวิตและร่างกายมีการเสพสุราก่อนการกระทำผิดมากกว่าไม่ได้เสพสุราก่อนกระทำผิด
3. ผู้ประกอบอาชญากรรมคดีความผิดต่อชีวิตและร่างกายมีการเสพสุราราคาถูกมากกว่าสุราราคาแพง
4. ผู้ประกอบอาชญากรรมเกี่ยวกับคดีความผิดต่อชีวิตและร่างกายมีความง่ายในการซื้อสุราเพื่อเสพมากกว่าการไม่สะดวกในการซื้อสุราเพื่อเสพ
5. ผู้ประกอบอาชญากรรมเกี่ยวกับคดีความผิดต่อชีวิตและร่างกายถูกตีตราจากสังคมว่าเป็นคนขี้เหล้าหรือเป็นคนไม่ดีมากกว่าการไม่ถูกสังคมตีตรา

นิยามศัพท์ในการศึกษา

• นิยามศัพท์ทั่วไป

สุรา หมายถึง เครื่องดื่มที่มีเอทิลแอลกอฮอล์ (Ethylalcohol) ผสมอยู่โดยมาตรฐานแล้วไม่เกิน 60 ดีกรี (60 %) ซึ่งสามารถใช้ดื่มได้

การเสพสุรา หมายถึง การดื่มสุรา หรือการเสพเครื่องดื่มที่มีเอทิลแอลกอฮอล์ (Ethylalcohol) ผสมอยู่โดยมาตรฐานแล้วไม่เกิน 60 ดีกรี (60 %) ซึ่งสามารถใช้ดื่มได้

อาชญากรรม หมายถึง การกระทำผิดที่เป็นการละเมิดกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นความผิดต่อชีวิตและร่างกาย โดยการทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต

ผู้ประกอบการอาชญากรรม หมายถึง ผู้ต้องขังเด็ดขาดที่ถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำ และทัณฑสถานต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ เรือนจำกลางบางขวาง เรือนจำกลางคลองเปรม เรือนจำกลางนครปฐม เรือนจำกลางสมุทรปราการ เรือนจำจังหวัดนนทบุรี และทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง

• นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

ผู้เสพสุรา หมายถึง ผู้เสพสุราและเกี่ยวข้องกับกรกระทำผิดหรือผู้ประกอบการอาชญากรรม โดยครอบคลุมถึงประเภทของผู้เสพสุรา ดังต่อไปนี้

ประเภทของผู้เสพสุรา หมายถึง ผู้เสพสุรา 2 ประเภท ได้แก่

-ผู้เสพสุรานาน ๆ ครั้ง หมายถึง -ผู้เสพสุราเพื่อเข้าสังคมหรือผู้เสพสุราที่สามารถควบคุมตนเองได้

-ผู้เสพสุราเป็นประจำสม่ำเสมอ หมายถึง เป็นผู้ที่เสพสุราค่อนข้างมาก โดยมีการเสพสุราโดยเฉลี่ยเกือบทุกวัน หรือใน 1 สัปดาห์มีการเสพสุราตั้งแต่ 1 วันขึ้นไป

ลักษณะในการเสพสุรา หมายถึง พฤติกรรมในเสพสุราก่อนการกระทำผิด

ประเภทของสุรา หมายถึง สุราที่กลุ่มตัวอย่างใช้เสพ ซึ่งประกอบด้วย

เหล้าเถื่อน เหล้าขาว เบียร์ยี่ห้อในประเทศไทย เบียร์ยี่ห้อของต่างประเทศ บ รัน ดิ วิสกี ไวน์ แชมเปญ และประเภทอื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการเสพ

สุราราคาถูก หมายถึง สุราประเภทเบียร์ยี่ห้อในประเทศไทย สุราประเภทเหล้าเถื่อน เหล้าขาว และสุรากลั่นจากผลไม้

สุราราคาแพง หมายถึง เบียร์ยี่ห้อของต่างประเทศ บรันดิ วิสกี ไวน์ แชมเปญ

ปัจจัยในการเสพสุรา	หมายถึง	ปัจจัยที่เกี่ยวกับการที่นำไปสู่การเสพสุรา หรือ
สิ่งที่เป็นมูลเหตุจูงใจหรือกระตุ้นให้เสพสุรา		
การคบเพื่อน	หมายถึง	การคบเพื่อนที่มีการเสพสุรา
ชุมชนที่อยู่อาศัย	หมายถึง	ชุมชนที่กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ โดยอาจมีการ
จำหน่ายสุรา หาซื้อสุราได้ง่าย และมีคนที่เสพสุรา		
ความผูกพันต่อชุมชน	หมายถึง	ความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นส่วนหนึ่งของ
ชุมชน มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความรู้สึกรักชุมชนที่อยู่อาศัย		
สื่อ	หมายถึง	การรับรู้ถึงการเสพสุราของกลุ่มตัวอย่างโดย
ผ่านสื่อต่าง ๆ อาทิ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ วัสดุทัศน อินเทอร์เน็ต เป็นต้น		
สถานที่หรือความยากง่ายในการซื้อ	หมายถึง	ร้านค้าที่มีการจำหน่ายสุราที่
กลุ่มตัวอย่างสามารถหาซื้อได้ โดยมีความสะดวกในการซื้อสุรา สามารถซื้อสุราได้ทันทีที่มีความ		
ต้องการเสพสุรา		
การถูกตีตราจากสังคม	หมายถึง	การที่กลุ่มตัวอย่างถูกตีตราจากในสังคมว่าเป็น
คนชั่วเหี้ยมเถื่อน		
ความคาดหวังจากการเสพสุรา	หมายถึง	การที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผล
ที่เกิดขึ้นจากการเสพสุรา		
ทัศนคติต่อสุรา	หมายถึง	การที่กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้และมอง
สุราของว่ามีประโยชน์หรือก่อให้เกิดโทษ		
การใช้สุราเป็นข้อแก้ตัว	หมายถึง	การที่กลุ่มตัวอย่างอ้างว่าอาชญากรรม
ที่เกิดขึ้น เกิดจากการเสพสุราแต่เพียงประการเดียวโดยเป็นการโยนความผิดให้แก่การเสพสุราแต่		
ประการเดียว		
การรับรู้หรือเกรงกลัวต่อกฎหมาย	หมายถึง	การประกอบอาชญากรรมที่
เกิดขึ้น กลุ่มตัวอย่าง ได้รู้ว่าการกระทำความผิดต่อกฎหมาย		
คติความผิดต่อชีวิตและร่างกาย	หมายถึง	การกระทำผิดที่ละเมิด
กฎหมายอาญาทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บทางร่างกายหรือเสียชีวิต		
เรือนจำ	หมายถึง	สถานที่ควบคุมผู้ต้องขัง ไว้ตามคำพิพากษาของศาล
ทัณฑสถาน	หมายถึง	สถานที่ควบคุมผู้ต้องขังไว้เป็นการเฉพาะ เช่น ผู้ต้องขัง
วัยหนุ่ม ผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรม		